

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKOVNOG SUSTAVA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31. 3. 2022.**

Sarajevo, lipanj 2022. godine

Skraćenice i termini

AMFI	Udruženje mikrofinancijskih organizacija u BiH
AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih osoba u BiH
EBA	European Banking Authority (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Europska banka za obnovu i razvoj)
ECB	European Central Bank (Europska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Europski fond za Jugoistočnu Europu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene financijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokriva likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
MSFI	Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
NFI	Nedepozitne financijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
Pandemija	Virusno oboljenje COVID - 19
RBFBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
SB	Svjetska banka
SBS	Subjekti bankovnog sustava FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, leasing društva, faktoring društva, mjenjači i druge financijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruga banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruga društava za leasing BiH

USAID FINRA Projekat	United States Agency for International Development - Financial Reform Agenda Activity Project (Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj - Projekt reformi finansijskog sektora)
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o leasingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE I TERMINI	2
POPIS TABLICA:	6
POPIS GRAFIKONA:	8
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA I STANDARDI POSLOVANJA SBS	9
SAŽETAK	12
UVOD.....	17
1. BANKARSKI SEKTOR.....	19
1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH	19
1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	19
1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel	19
1.1.3. Kadrovska struktura.....	22
1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	22
1.2.1. Bilanca stanja	22
1.2.2. Obveze	26
1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	29
1.2.4. Kreditni rizik.....	32
1.2.5. Profitabilnost	38
1.2.6. Ponderirane NKS i EKS	42
1.2.7. Likvidnost	43
1.2.8. Devizni (FX) rizik.....	46
1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi.....	48
1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR	48
2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA	52
2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR	52
2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	52
2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	52
2.1.1.2. Struktura vlasništva	52
2.1.1.3. Kadrovska struktura	52
2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	53
2.1.2.1. Bilanca stanja	53
2.1.2.2. Kapital i obveze	54
2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive	56
2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH	59
2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	61
2.2. LEASING SEKTOR	62
2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH	62
2.2.1.1. Broj leasing društava	62
2.2.1.2. Struktura vlasništva	62
2.2.1.3. Kadrovska struktura	62
2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	63
2.2.2.1. Bilanca stanja.....	63
2.2.2.2. Kapital i obveze.....	64
2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	65
2.2.2.4. Profitabilnost	66
2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga	68
2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR	69
2.3. FAKTORING POSLOVI.....	70
2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH.....	70
2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH	70

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE	72
ZAKLJUČAK	73
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	75
Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2022.	75
Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2022.	76
Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2022....	77
Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2022.....	78
Prilog 5 - Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 3. 2022.	79
Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima	80
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	81
Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2022.	81
Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2022.....	82
Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2022.....	83
Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2022.	84
Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2022.....	85
Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO	85
Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2022.	86
Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2022.....	87
PRILOZI ZA LEASING SEKTOR	88
Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2022.....	88
Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2022.....	89
Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2022.	90
Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2022.....	91
Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31.03.2022.	92
Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu.....	92

Popis tablica:

Tablica 1:	Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH.....	19
Tablica 2:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	21
Tablica 3:	Struktura vlasništva prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala.....	21
Tablica 4:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	22
Tablica 5:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	22
Tablica 6:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	22
Tablica 7:	Bilanca stanja.....	23
Tablica 8:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	23
Tablica 9:	Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivni.....	25
Tablica 10:	Novčana sredstva banaka	25
Tablica 11:	Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta.....	25
Tablica 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	26
Tablica 13:	Sektorska struktura depozita.....	27
Tablica 14:	Štednja stanovništva.....	28
Tablica 15:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	29
Tablica 16:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	29
Tablica 17:	Izvešće o stanju regulatornog kapitala.....	30
Tablica 18:	Struktura izloženosti riziku.....	31
Tablica 19:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	31
Tablica 20:	Stopa financijske poluge.....	32
Tablica 21:	Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL.....	32
Tablica 22:	Izloženosti prema razinama kreditnog rizika.....	33
Tablica 23:	Sektorska struktura kredita.....	35
Tablica 24:	Ročna struktura kredita.....	35
Tablica 25:	Kreditni prema razinama kreditnog rizika.....	36
Tablica 26:	Pokazatelji kreditnog rizika.....	38
Tablica 27:	Ostvareni financijski rezultat banaka.....	39
Tablica 28:	Struktura ukupnih prihoda banaka.....	39
Tablica 29:	Struktura ukupnih rashoda banaka.....	40
Tablica 30:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	41
Tablica 31:	LCR.....	43
Tablica 32:	Zaštitni sloj likvidnosti.....	43
Tablica 33:	Neto likvidnosni odljevi.....	44
Tablica 34:	Ročna struktura depozita po preostalom dospjeću.....	44
Tablica 35:	Pokazatelji likvidnosti.....	45
Tablica 36:	Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana.....	46
Tablica 37:	Devizna usklađenost financijske aktive i obveza (EUR i ukupno).....	47
Tablica 38:	Ukupna ponderirana pozicija bankarske knjige.....	48
Tablica 39:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	53
Tablica 40:	Bilanca stanja mikrokreditnog sektora.....	53
Tablica 41:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	55
Tablica 42:	Ročna struktura uzetih kredita.....	55
Tablica 43:	Neto mikrokreditni	56
Tablica 44:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	56
Tablica 45:	RKG.....	57
Tablica 46:	Ostvareni financijski rezultat MKO.....	59
Tablica 47:	Struktura ukupnih prihoda MKO.....	59
Tablica 48:	Struktura ukupnih rashoda MKO.....	60
Tablica 49:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u leasing društvima FBiH.....	62
Tablica 50:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu.....	63

Tablica 51: Struktura neto bilančnih pozicija aktive.....	64
Tablica 52: Pregled rezervi za finansijski leasing.....	65
Tablica 53: Ostvareni finansijski rezultat leasing društava.....	66
Tablica 54: Struktura ukupnih prihoda leasing društava.....	67
Tablica 55: Struktura ukupnih rashoda leasing društava.....	67
Tablica 56: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava.....	68
Tablica 57: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	71

Popis grafikona:

Grafikon 1:	Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %.....	20
Grafikon 2:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %	20
Grafikon 3:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivima, kreditima i depozitima	24
Grafikon 4:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	24
Grafikon 5:	Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta.....	26
Grafikon 6:	Ukupni depoziti	27
Grafikon 7:	Omjer kredita i depozita.....	27
Grafikon 8:	Ukupna štednja stanovništva	28
Grafikon 9:	Kreditima	34
Grafikon 10:	Udjel NPL-a u kreditima.....	37
Grafikon 11:	Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama.....	54
Grafikon 12:	Sektorska struktura mikrokredita (usporedni pregled).....	57
Grafikon 13:	Pokazatelji kvalitete portfelja.....	58
Grafikon 14:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu (usporedni pregled).....	64
Grafikon 15:	Struktura procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta	66

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 milijuna KM	Članak 24. stavak (2) ZoB ¹
Stopa redovnog temeljnog kapitala - 6,75%	Članak 34. stavak (1) točka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa temeljnog kapitala - 9%	Članak 34. stavak (1) točka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Članak 34. stavak (1) točka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog temeljnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Članak 39. stavak (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa financijske poluge - 6%	Članak 37. stavak (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR \geq 100%	Članak 17. stavak (2) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Ročna usklađenost financijske aktive i financijskih obveza	<p>Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijeća instrumenata aktive i obveza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje 65% izvora sredstava s rokom dospijeća do 30 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijeća do 30 dana, članak 43. stavak (8) točka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava s rokom dospijeća do 90 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijeća do 90 dana, članak 43. stavak (8) točka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava s rokom dospijeća do 180 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijeća do 180 dana, članak 43. stavak (8) točka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2) točka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Članak 3. stavak (2) točka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2) točka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke

¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala \leq 20%

Članak 7. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi⁵

Herfindahl-Hirschman indeks - HHI

Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u europskom i američkom ekonomskom sustavu. HHI je zbroj kvadrata postotnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih sudionika u sustavu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.

Koncentracijska stopa - CR

CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupan udjel najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivi, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.

Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti

Pokazuje odnos najvažnijih bankarska agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.

Minimalan iznos temeljnog kapitala MKD - 500.000 KM

Članak 26. stavak (1) ZoMKO⁶

Minimalan iznos temeljnog kapitala MKF - 50.000 KM

Članak 36. stavak (1) ZoMKO

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo

Članak 11. stavak (2) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji⁷

Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%

Članak 11. stavak (1) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji

⁵ "Službene novine Federacije BiH", broj: 41/20

⁶ "Službene novine Federacije BiH", broj: 59/06

⁷ "Službene novine Federacije BiH", broj: 103/18

Portfelj u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Članak 12. stavak (1) točka c) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Članak 12. stavak (1) točka d) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Članak 12. stavak (1) točka b) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) – pozitivan	Članak 12. stavak (1) točka a) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos temeljnog kapitala leasing društava - 250.000 KM	Članak 8. stavak (1) ZoL ⁸
Minimalan iznos temeljnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Članak 27. stavak (1) ZoF ⁹

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 14 komercijalnih banaka, 524 organizacijska dijela i 6.439 zaposlenih, što je za sedam radnika ili 0,1% više u odnosu na kraj prethodne godine

Aktiva | Neto aktiva 25,6 milijardi KM, krediti 15,7 milijardi KM, novčana sredstva 8,1 milijarda KM, ulaganja u vrijednosne papire 1,9 milijardi KM

Kapital | Ukupni kapital 3,1 milijardu KM (12,2% pasive), od čega dionički kapital 1,4 milijarde KM, regulatorni kapital 2,8 milijardi KM, temeljni kapital i redovni temeljni kapital 2,7 milijardi KM, dopunski kapital 115,9 milijuna KM

Stope kapitala | 19,5% stopa regulatornog kapitala, stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala 18,7%, stopa financijske poluge 10,1%

Bilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | 23,6 milijardi KM (90,3% ukupnih bilančnih izloženosti) u razini kreditnog rizika 1, u razini kreditnog rizika 2 - 1,5 milijardi KM (5,9% ukupnih bilančnih izloženosti) i jedna milijarda KM (3,8% ukupnih bilančnih izloženosti) u razini kreditnog rizika 3

Izvanbilančne izloženosti prema razinama kreditnog rizika | 3,5 milijardi KM u razini kreditnog rizika 1 (91% ukupnih izvanbilančnih izloženosti), u razini kreditnog rizika 2 - 330,9 milijuna KM (8,7% ukupnih izvanbilančnih izloženosti) i 10,7 milijuna KM u razini kreditnog rizika 3 (0,3% ukupnih izvanbilančnih izloženosti)

Stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti | 4,3% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,7%, razina kreditnog rizika 2 - 11,4% i razina kreditnog rizika 3 - 76,4%

Stopa pokrivenosti ECL-om izvanbilančnih izloženosti | 1,4% ukupna stopa pokrivenosti: razina kreditnog rizika 1 - 0,6%, razina kreditnog rizika 2 - 8,3%, a razina kreditnog rizika 3 - 33,4%

Kreditni portfelj | Pad kreditnog portfelja od **1,3%**. Krediti odobreni stanovništvu **7,7 milijardi KM** (povećanje za 53,2 milijuna KM ili 0,7%), a krediti odobreni pravnim osobama **osam milijardi KM** (smanjenje za 261,3 milijuna KM ili 3,2%, a ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, ostvaren je rast od 1,6%)

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) | 948,9 milijuna KM i čini 6,1% ukupnog kreditnog portfelja (smanjenje za 0,3 postotna boda u odnosu na kraj prethodne godine). Stopa NPL-a za portfelj pravnih osoba **6,8%**, a za sektor stanovništva **5,3%**. **Stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om | 76,8%** (pravne osobe 74,9%, a stanovništvo 79,3%) i bilježi smanjenje za 0,7 postotnih bodova

Depoziti | 20,7 milijardi KM (81% ukupne pasive), od toga **štedni depoziti 9,9 milijardi KM** i stopom pada od 5,5%

Obveze po uzetim kreditima | 771,1 milijun KM (3% ukupne pasive)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** novčanih sredstava (1%), kapitala (0,6%) i ostalih obveza (16,5%), dok je zabilježeno **smanjenje** neto aktive (1,2%), kreditnog portfelja (1,3%), ulaganja u vrijednosne papire (4,1%), plasmana drugim bankama (39,9%), fiksne aktive (1,1%), ostale aktive (1,4%), depozita (2,2%) i obveza po uzetim kreditima (1%)

Likvidnost bankarskog sektora u FBiH | Zadovoljavajuća uzimajući u obzir osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka

Profitabilnost | 71,7 milijuna KM neto dobit i sve banke, osim jedne, iskazale su pozitivan finansijski rezultat

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 MKO (deset MKF i tri MKD), **347 organizacijskih dijelova i 1.400 zaposlenih**, što je više za dva radnika ili 0,1%

Aktiva MKO | 684,9 milijuna KM, manja za 8,6 milijuna KM ili 1,2%. Stopa pada aktive MKD je 3,3%, a MKF 0,5%

Neto mikrokrediti | 558,5 milijuna KM (81,5% aktive), veći su za 1,6 milijuna KM ili 0,3% (u MKD pad za 0,4%, u MKF rast za 0,6%)

PAR preko 30 dana | 1,45%
Godišnja stopa otpisa | 1,49%
Pokazatelji kvalitete portfelja u okviru propisanih ograničenja uz povećanje PAR-a za 0,18 postotnih bodova i stope otpisa za 0,04 postotna boda

Zaključeno je 33.703 ugovora (3,3% više) i **isplaćeno 127,2 milijuna KM mikrokredita** (16,7% više)

Kapital | 338,6 milijuna KM (49,4% pasive), veći za 4,7 milijuna KM ili 1,4% (stopa rasta kapitala MKD 2,9%, dok je stopa rasta kapitala MKF 1,1%)

Obveze po uzetim kreditima | 314,5 milijuna KM (46% pasive), smanjene za 11,4 milijuna KM ili 3,5% (stopa pada kreditnih obveza MKD je 5,5%, dok je stopa pada kod MKF 2,3%)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** plasmana bankama (54,2%), bruto mikrokredita (0,4%), neto mikrokredita (0,3%), RKG (13,2%) i kapitala (1,4%), dok je zabilježeno **smanjenje** novčanih sredstava (16,2%), materijalne i nematerijalne imovine (1,9%), ostale aktive (0,8%), obveza po uzetim kreditima (3,5%) i ostalih obveza (5,6%). Dugoročne investicije i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, su **na istoj razini**

Operativna efikasnost poslovanja | 18,83%. Povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije **| 2,02%** što je usklađeno s propisanim standardima

Pozitivan finansijski rezultat | 3,4 milijuna KM, smanjenje za 0,4 milijuna KM. Neto dobit MKD **| 0,2 milijuna KM**, a višak prihoda nad rashodima MKF **| 3,2 milijuna KM**

Osnovni pokazatelji poslovanja leasing sektora u FBiH

Dozvola za rad | pet leasing društava, 98 zaposlenih, što je za tri radnika ili 3% manje

Obveze po uzetim kreditima | 350,7 milijuna KM (89,7% pasive), veće za 14,4 milijuna KM ili 4,3%, uz dominantan udjel dugoročnih kredita

Aktiva leasing sektora | 390,9 milijuna KM, veća za 17,2 milijuna KM ili 4,6%

Kapital | 31,8 milijuna KM (8,2% pasive), veći za 2,4 milijuna KM ili 8%

Neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga | 294,4 milijuna KM (75,3% aktive), veća su za 3,8 milijuna KM ili 1,3%

Trend | Zabilježeno je povećanje bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (1%), neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga (1,3%), neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga (7,3%), novca i novčanih ekvivalenata (9,2%), plasmana bankama (106,1%) obveza po uzetim kreditima (4,3%), kapitala (8%) i ostalih obveza (5,1%) dok je zabilježeno **smanjenje** rezervi za gubitke (6,7%), ostale aktive (5,3%) i otpisanih potraživanja (1,9%)

Dospjela neizmirena potraživanja | 2,4 milijuna KM, veća za 0,8%. **Rezerve za gubitke po financijskom leasingu | 5,3 milijuna KM**, manje za 6,7%

Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora za financijski i operativni leasing na razini leasing sustava, povećani za 15,2% i 20%

Pozitivan financijski rezultat | 2,4 milijuna KM, povećanje za 1,1 milijun KM

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Poslovi faktoringa u FBiH | četiri komercijalne banke (tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu)

Zaključena 62 ugovora o faktoringu (manje za 35 ugovora ili 36,1%) **nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 42 milijuna KM** (povećanje od 3,8 milijuna KM ili 9,8%)

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH | 355 tisuća KM, koliko su iznosili u istom razdoblju prethodne godine

Podaci o posebnim mjerama FBA za SBS u FBiH

106,9 milijuna KM (0,7% ukupnih kredita bankarskog sektora FBiH) **obuhvaćeno je nekom od aktivnih posebnih mjera**. Kreditni portfelj pravnih osoba obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 99,5 milijuna KM (1,2% kreditnog portfelja pravnih osoba), dok portfelj stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 7,4 milijuna KM (0,1% kreditnog portfelja stanovništva)

29,7 milijuna KM (3,5% ukupnog kreditnog portfelja NFI) **obuhvaćeno je nekom od posebnih aktivnih mjera**. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 23,1 milijun KM (4% ukupnog kreditnog portfelja stanovništva), dok u segmentu pravnih osoba izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 6,6 milijuna KM (2,4% ukupnog portfelja pravnih osoba)

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti sukladno odredbama ZoA, međunarodnim standardima, načelima supervizije i pravilima struke. UO FBA obavlja opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i na internetskoj stranici javno objavljuje kvartalne informacije o SBS, koje usvaja UO FBA. Informacija o SBS sa stanjem na dan 31. 3. 2022. sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu prezentirana je detaljna analiza bankarskog sektora FBiH, struktura, financijski pokazatelji poslovanja i preporuke FBA za bankarski sektor u FBiH. Drugi dio odnosi se na detaljnu analizu poslovanja NFI, kao i usklađenost poslovanja NFI sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i leasing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, s pripadajućim preporukama FBA.

Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderirane NKS i EKS za MKO i ugovore o financijskom leasingu po segmentima prezentira se s ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti za korisnike financijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u postotcima u Informaciji iskazani su u pravilu s jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima u kojima je to relevantno.

Bankovni sustav u FBiH je siguran, stabilan i adekvatno kapitaliziran. Kao reakcija na nastale događaje oko invazije u Ukrajini i objave sankcija koje se odnose na kapital i banke povezane s Ruskom Federacijom, FBA je u promatranom razdoblju poduzela ključne aktivnosti oko pokretanja postupka restrukturiranja jedne banke koji je uspješno okončan početkom travnja 2022. godine. Osigurana je potpuna sigurnost i kontinuitet poslovanja banke kroz prijenos vlasništva i osiguranje neophodnih modela jačanja banke. FBA će i u narednom razdoblju pratiti dešavanja vezana za aktualnu geopolitičku situaciju, eventualne rizike koje se mogu preliti iz zemalja EU, monetarnu politiku središnjih banaka EU, te njihove ekonomske efekte na bankovni sustav u BiH i poduzimati mjere u cilju održavanja stabilnosti i sigurnosti bankovnog sustava u FBiH i zaštite deponenata.

BANKARSKI SEKTOR

STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBIH
19

FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA
22

PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR
48

1. BANKARSKI SEKTOR

1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31. 3. 2022. u FBiH bankarsku dozvolu ima 14 komercijalnih banaka i sve banke su članice AOD. U odnosu na kraj 2021. godine broj banaka je isti.

Posebnim zakonskim propisom regulirano je osnivanje i rad RBFBiH, a njen nadzor se obavlja u skladu s Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 1. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31. 3. 2022.

Banke iz FBiH na dan 31. 3. 2022. imale su ukupno 524 organizacijska dijela, što je za tri organizacijska dijela ili 0,6% manje u odnosu na kraj 2021. godine. Na području FBiH posluje 461 organizacijski dio banaka. Sedam banaka iz FBiH imalo je 52 organizacijska dijela u RS-u, a deset banaka je imalo 11 organizacijskih dijelova u BD-u. Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacijskih dijelova u FBiH, što je na istoj razini u odnosu na kraj 2021. godine.

U tablici 1 daje se usporedni pregled organizacijskih dijelova, mreže bankomata i POS uređaja banaka u FBiH:

Tablica 1: Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH					
R. br.	Opis	Poslovna jedinica/viši organizacijski dijelovi	Ostali organizacijski dijelovi	POS uređaji	Bankomati
31. 12. 2021.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	409	118	24.295	1.232
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	10	18	370	38
Ukupno		419	136	24.665	1.270
31. 3. 2022.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	407	117	24.844	1.220
2.	Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH	10	18	348	36
Ukupno		417	135	25.192	1.256

1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel

Vlasnička struktura banaka¹⁰ u FBiH na dan 31. 3. 2022. je sljedeća:

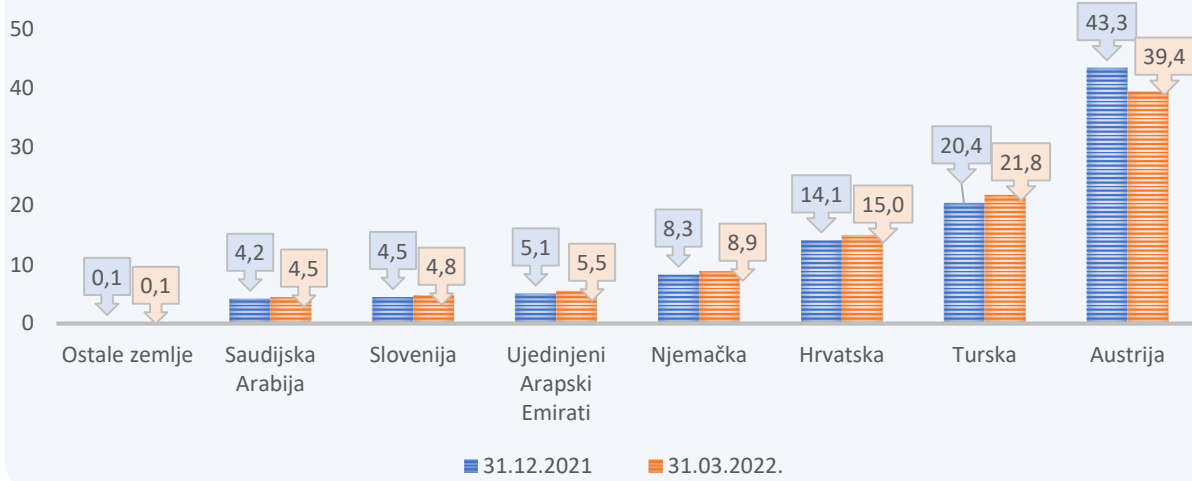
- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 13 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹¹ - jedna banka.

Od 13 banaka u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu, tri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih osoba (rezidenata), dok je deset banaka u većinskom stranom vlasništvu.

Ako se analiziraju zemlje porijekla dioničara, na dan 31. 3. 2022. (grafikon 1), najveći udjel i dalje imaju dioničari iz Austrije (39,4% stranog kapitala), zatim Turske (21,8%), Hrvatske (15,0%) i Njemačke (8,9%), dok ostale zemlje nemaju značajniji pojedinačni udjel.

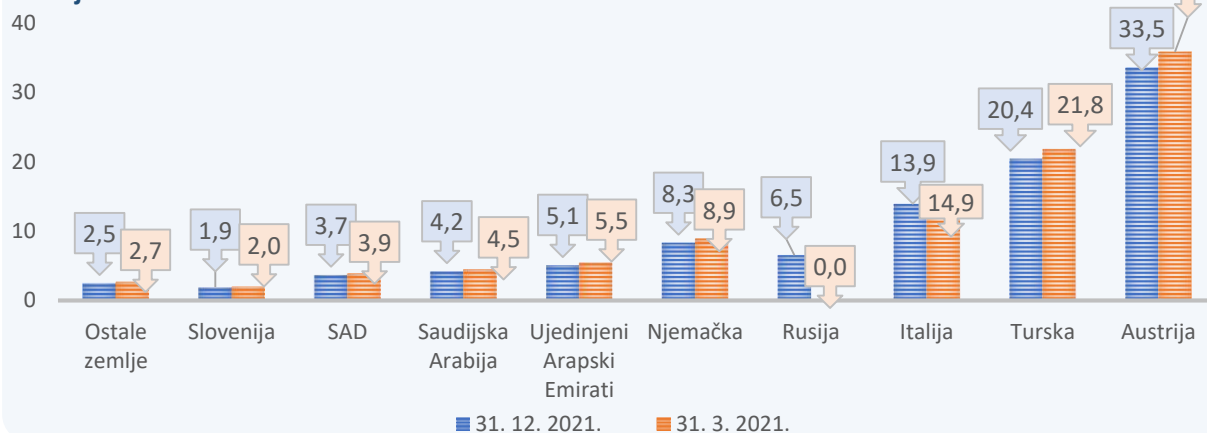
¹⁰ Kriterij podjele banaka je vlasništvo u dioničkom kapitalu banaka

¹¹ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Grafikon 1: Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %

Ako se uzmu u obzir kapitalne veze, struktura stranog kapitala može se promatrati po kriteriju zemlje sjedišta majke-matrice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH (grafikon 2).

Prema ovom kriteriju najveći udjel sa 31. 3. 2022. imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,8%), zatim iz Turske (21,8%), Italije (14,9%) i Njemačke (8,9%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajniji pojedinačni udjel (ispod 7%).

Grafikon 2: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31. 3. 2022., povećan je za 20,1 milijun KM ili 0,6% u odnosu na kraj 2021. godine i iznosi 3,1 milijardu KM (tablica 2). Povećanje ukupnog kapitala ostvareno je kao neto efekt: povećanja po osnovi ostvarenog tekućeg financijskog rezultata za prvi kvartal 2022. godine u iznosu od 71,7 milijuna KM, smanjenje po osnovi isplate dividende u iznosu od 24 milijuna KM, smanjenje po osnovi prodaje vrijednosnih papira vrednovanih po fer vrijednosti u iznosu od 1,6 milijuna KM i smanjenja po osnovi promjene fer vrijednosti vrijednosnih papira u iznosu od 26 milijuna KM.

- 000 KM -

R. br.	Banke	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	63.642	2,1	95.412	3,1	96.161	3,1	150	101
2.	Privatne banke	3.002.440	97,9	3.012.735	96,9	3.032.131	96,9	100	101
	Ukupno	3.066.082	100	3.108.147	100	3.128.292	100	101	101

Promatrano kroz udjel državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH (tablica 3):

- 000 KM -

R. br.	Dionički kapital	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	66.556	4,8	66.556	4,8	160	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	140.547	10,8	137.373	9,9	213.725	15,5	98	156
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.117.534	86,0	1.178.936	85,3	1.102.584	79,7	105	94
	Ukupno	1.299.700	100	1.382.865	100	1.382.865	100	106	100

Sa 31. 3. 2022., u odnosu na kraj 2021. godine, povećan je udjel privatnog kapitala (rezidenti) u odnosu na strani kapital (nerezidenti) za 5,6 postotnih bodova, što je posljedica izvršenog procesa restrukturiranja kod jedne banke. Objavom o promjeni statusa bankarske grupe od strane ECB-a, 26. 2. 2022., kao i dokumenta objavljenog od strane Ministarstva financija SAD - Direktiva 2 po osnovi izvršne naredbe 14024 (Zabrana vezano za korespondentne ili prijelazne račune i obradu transakcija koje uključuju određene strane financijske institucije), došlo je do prijenosa efekata na banku koja posluje u BiH, a dio je navedene bankarske grupe. FBA je 27. 2. 2022. donijela mjere vezane za upravljačke strukture i prava dioničara banke, a uzimajući u obzir najavljene i provedene mjere izvan BiH, kao i procjene mogućih efekata na poslovanje banke u FBiH. Dana 1. 3. 2022., donesen je Zaključak o neispunjenju mjera rane intervencije i ispunjenju uvjeta za pokretanje postupka restrukturiranja banke, s obzirom da je zaključeno da poduzete mjere, uključujući i mjere rane intervencije i važećeg Plana oporavka, ne mogu u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke. Također, utvrđeno je da je došlo do narušavanja likvidnosne pozicije i pojave rizika operativnog poslovanja banke, te da banka ne može nastaviti poslovanje bez da se provede postupak restrukturiranja banke u skladu s odredbama ZoB-a.

U cilju održavanja stabilnosti financijskog sustava u FBiH, pokrenut je postupak restrukturiranja, pri čemu je određen i instrument restrukturiranja prodaja banke prodajom dionica većinskog vlasnika, a što je u skladu i s ranijim planovima restrukturiranja za ovu banku. Postupak restrukturiranja pokrenut je 1. 3. 2022. Rješenjem o pokretanju postupka restrukturiranja, a okončan je 8. 4. 2022. Rješenjem o okončanju postupka restrukturiranja. Navedenim mjerama sačuvana je operativna sposobnost i kontinuitet poslovanja banke, te su provedene aktivnosti usuglašene, istovjetne ili usporedive s aktivnostima koje su proveli ostali regulatori u EU i regiji.

U tablici 4 daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu) kroz razdoblja:

Tablica 4: Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	Broj banaka	31. 12. 2020.		Broj banaka	31. 12. 2021.		Broj banaka	31. 3. 2022.	
			Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %		Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %		Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,1	3,6	1	3,1	4,1	1	3,1	4,1
2.	Banke s većinskim privatn. kapitalom rezidenata	4	5,3	6,7	3	5,7	6,8	3	5,9	6,9
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	92,6	89,7	10	91,2	89,1	10	91,0	89,0
	Ukupno	15	100	100	14	100	100	14	100	100

1.1.3. Kadrovska struktura

Na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2022. broj radnika je 6.439 i veći je za sedam radnika ili 0,1% u odnosu na kraj 2021. godine (tablica 5).

Tablica 5: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	Broj zaposl.	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.088	62,7	4.090	63,6	4.113	63,9	100	101
2.	Viša stručna sprema - VŠS	453	6,9	413	6,4	419	6,5	91	101
3.	Srednja stručna sprema - SSS	1.975	30,3	1.924	29,9	1.901	29,5	97	99
4.	Ostali	6	0,1	5	0,1	6	0,1	83	120
	Ukupno	6.522	100	6.432	100	6.439	100	99	100

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom (tablica 6), pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

- 000 KM -

Tablica 6: Ukupna aktiva po zaposlenom

Broj zaposl.	31. 12. 2020.		Broj zaposl.	31. 12. 2021.		Broj zaposl.	31. 3. 2022.	
	Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.		Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.522	24.396.438	3.741	6.432	25.890.828	4.025	6.439	25.572.862	3.972

1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

1.2.1. Bilanca stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivne podbilance jedne banke s većinskim državnim kapitalom¹², a u skladu s odredbama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke s većinskim državnim kapitalom obavezne izvješćivati FBA na bazi „ukupne“ bilance stanja, raščlanjene na: pasivnu, neutralnu i aktivnu podbilancu.

¹² Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnoj" bilanci iskazuju pasivne i neutralne stavke

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 2. ove Informacije - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca). U Prilogu 3. daje se pregled aktive, kredita, depozita i financijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31. 3. 2022.

U tablici 7 daje se sažeti pregled bilance stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

Tablica 7: Bilanca stanja									
R. br.	O p i s	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	7.414.615	30,4	7.989.239	30,9	8.066.578	31,5	108	101
2.	Vrijednosni papiri	1.687.459	6,9	1.966.008	7,6	1.884.440	7,4	117	96
3.	Plasmani drugim bankama	275.941	1,1	350.452	1,3	210.717	0,8	127	60
4.	Kredit	15.254.651	62,5	15.890.821	61,4	15.682.769	61,3	104	99
5.	Ispravak vrijed.	1.127.176	4,6	1.099.948	4,3	1.056.475	4,1	98	96
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	14.127.475	57,9	14.790.873	57,1	14.626.294	57,2	105	99
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	553.475	2,3	516.921	2,0	511.428	2,0	93	99
8.	Ostala aktiva	337.473	1,4	277.335	1,1	273.405	1,1	82	99
UKUPNA AKTIVA		24.396.438	100	25.890.828	100	25.572.862	100	106	99
OBAVEZE									
9.	Depoziti	19.660.862	80,6	21.184.952	81,8	20.719.730	81,0	108	98
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
11.	Obaveze po uzetim kreditima	811.878	3,3	779.075	3,0	771.060	3,0	96	99
12.	Ostale obaveze	857.616	3,5	818.654	3,2	953.780	3,8	95	117
KAPITAL									
13.	Kapital	3.066.082	12,6	3.108.147	12,0	3.128.292	12,2	101	101
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)		24.396.438	100	25.890.828	100	25.572.862	100	106	99

Ukupna neto aktiva na razini bankarskog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 25,6 milijardi KM i za 318 milijuna KM ili 1,2% je manja u odnosu na kraj 2021. godine. U strukturi aktive banaka najveći udjel imaju neto krediti (57,2%), zatim slijede novčana sredstva (31,5%), te vrijednosni papiri (7,4%). U okviru pasive bilance banaka najveći udjel imaju depoziti (81%), zatim slijedi kapital (12,2%).

Sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine došlo je do smanjenja pojedinih bilančnih pozicija u bankarskom sektoru FBiH, što je posljedica nepovoljnih ekonomskih i geopolitičkih kretanja na globalnoj razini uslijed ruske invazije na Ukrajinu. Zabilježen je rast novčanih sredstava, ostalih obveza i ukupnog kapitala, dok je zabilježeno smanjenje ulaganja u vrijednosne papire, plasmana drugim bankama, kredita, poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, depozita i obveza po uzetim kreditima. Bankarski sektor FBiH, pored navedenih smanjenja bilančnih pozicija koja nisu značajna, i dalje je ostao stabilan i adekvatno kapitaliziran.

U tablici 8 daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

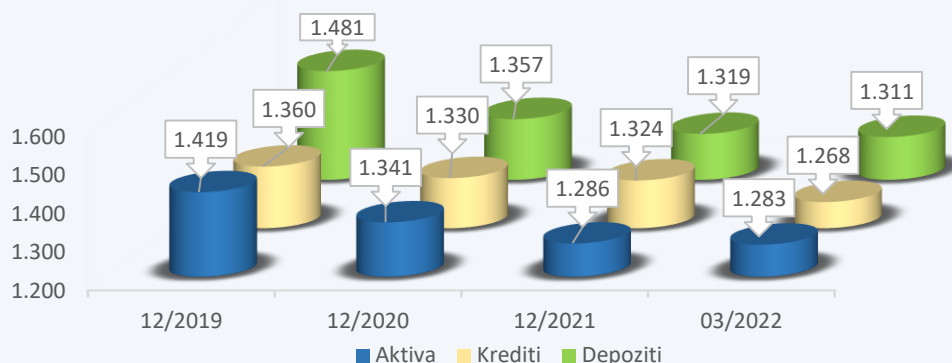
- 000 KM -

Tablica 8: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi												
R. br.	Banke	Broj banaka	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		Broj banaka	31. 3. 2022.		Indeks		
			Aktiva (000 KM)	Udjel %	Aktiva (000 KM)	Udjel %		Aktiva (000 KM)	Udjel %	(7/4)	(10/7)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Državne	1	879.736	3,6	1	1.054.365	4,1	1	1.036.443	4,1	120	98
2.	Privatne	14	23.516.702	96,4	13	24.836.463	95,9	13	24.536.419	95,9	106	99
Ukupno		15	24.396.438	100	14	25.890.828	100	14	25.572.862	100	106	99

Sa 31. 3. 2022. Herfindahlov indeks koncentracije (grafikon 3) u odnosu na kraj 2021. godine smanjen je za aktivu za tri jedinice, kredite za 56 jedinica i za depozite za osam jedinica.

Herfindahlov indeks koncentracije za promatrano razdoblje pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije.

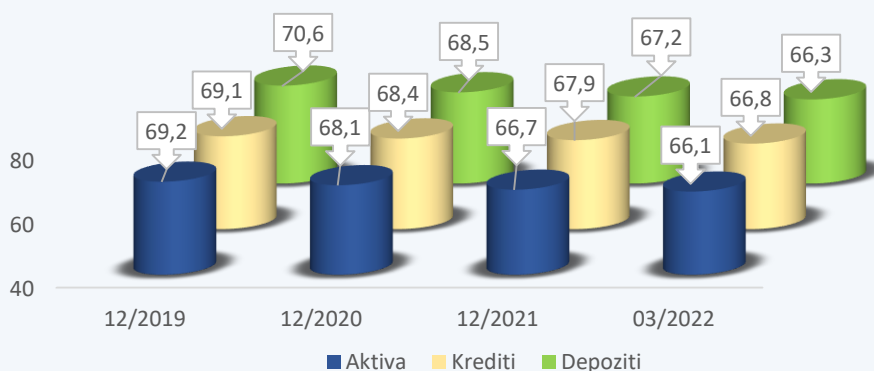
Grafikon 3: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima

Ako se promatra koncentracijska stopa, odnosno ukupan udjel pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine (grafikon 4), prisutno je smanjenje koncentracijske stope kod svih kategorija, kod tržišnog udjela za 0,6 postotnih bodova, kredita za 1,1 postotni bod i depozita za 0,9 postotnih bodova.

Dvije najveće banke u sektoru čine 43% tržišta (aktiva 43,2%, krediti 41,6% i depoziti 44,1%).

Grafikon 4: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se analizirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹³ (tablica 9).

Sa 31. 3. 2022. u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se tri banke s udjelom od 52,7%, koje čine I. grupu banaka s aktivom preko dvije milijarde KM.

¹³ Banke su podijeljene u četiri grupe u zavisnosti od veličine aktive

- 000 KM -

Tablica 9: Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivni

R. br.	Iznos aktive	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 3. 2022.		
		Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	I (preko 2 milijarde KM)	13.375.256	54,8	3	13.713.355	53,0	3	13.472.871	52,7	3
2.	II (1-2 milijarde KM)	7.906.422	32,4	6	10.748.334	41,5	8	10.652.964	41,6	8
3.	III (0,5-1 milijarda KM)	2.708.664	11,1	4	1.301.209	5,0	2	1.328.966	5,2	2
4.	IV (0,1-0,5 milijarde KM)	406.096	1,7	2	127.930	0,5	1	118.061	0,5	1
	Ukupno	24.396.438	100	15	25.890.828	100	14	25.572.862	100	14

Sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine nije bilo promjena u strukturi udjela grupa banaka u ukupnoj aktivni bankarskog sektora FBiH.

Novčana sredstva na razini bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2022. (tablica 10) iznose 8,1 milijardu KM i bilježe povećanje u odnosu na kraj 2021. godine za 77,3 milijuna KM ili 1%. Banke i dalje drže značajan iznos novčanih sredstava iznad obavezne rezerve.

- 000 KM -

Tablica 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	1.267.712	17,1	1.526.329	19,1	1.560.948	19,4	120	102
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.478.515	60,4	5.270.323	66,0	5.041.115	62,5	118	96
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	30.194	0,4	10.345	0,1	10.747	0,1	34	104
4.	Računi kod depoz. inst. u inoze.	1.638.190	22,1	1.182.240	14,8	1.453.766	18,0	72	123
5.	Novč. sred. u procesu naplate	4	0,0	2	0,0	2	0,0	50	100
	Ukupno	7.414.615	100	7.989.239	100	8.066.578	100	108	101

Sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava kod gotovog novca i u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u BiH i u inozemstvu, smanjenje novčanih sredstava kod računa rezervi kod CBBiH, a novčana sredstva u procesu naplate su ostala na istoj razini u odnosu na promatrano razdoblje. U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine, udjel domaće valute smanjen je sa 81,1% na 78,1%.

Portfelj vrijednosnih papira na dan 31. 3. 2022. (tablica 11) iznosi 1,9 milijardi KM, što je za 81,6 milijuna KM ili 4,1% manje u odnosu na kraj 2021. godine.

- 000 KM -

Tablica 11: Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	11.844	0,7	7.374	0,4	8.097	0,4	62	110
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.675.615	99,3	1.958.634	99,6	1.876.343	99,6	117	96
2.1.	- VP svih razina vlasti u BiH	992.337	58,8	1.014.120	51,6	971.084	51,5	102	96
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	544.646	32,3	756.726	38,4	721.395	38,3	139	95
2.3.	- Korporativne obveznice ¹⁴	138.632	8,2	187.788	9,6	183.864	9,8	135	98
	Ukupno	1.687.459	100	1.966.008	100	1.884.440	100	117	96

Sa 31. 3. 2022., u okviru izloženosti u vidu dužničkih vrijednosnih papira, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada (tablica 12) i to vrijednosni papiri koje je emitirala FBiH¹⁵

¹⁴ Najveći dio, od cca. 95%, odnosi se na obveznice banaka iz EU i SAD, a preostali dio na obveznice kompanija iz EU

¹⁵ Sve vrste vrijednosnih papira emitenta FBiH

ukupne vrijednosti 623,7 milijuna KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 309,6 milijuna KM.

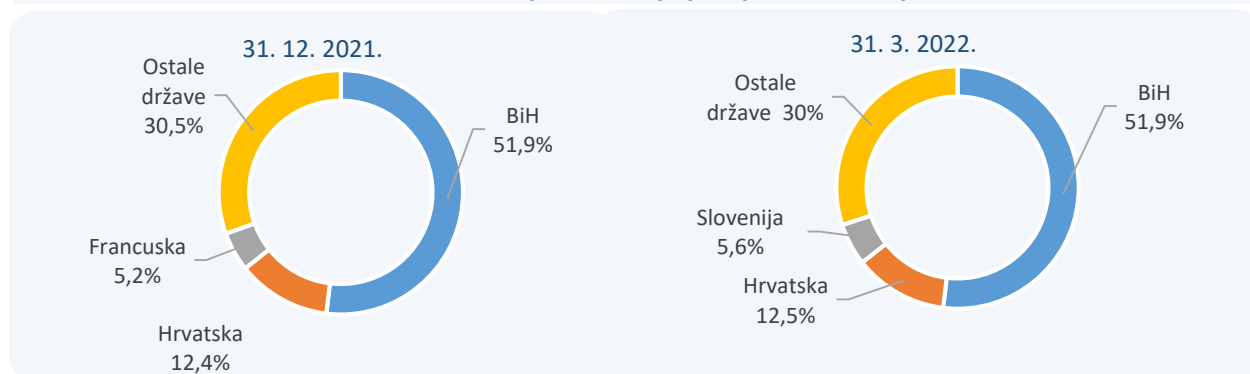
- 000 KM -

Tablica 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	699.554	71,5	625.252	64,4	623.655	66,8	89	100
1.1.	- Trezorski zapisi	100.007	10,2	34.986	3,6	35.001	3,7	35	100
1.2.	- Obveznice	599.547	61,3	590.266	60,8	588.654	63,1	98	100
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	278.325	28,5	346.095	35,6	309.628	33,2	124	89
2.1.	- Trezorski zapisi	41.759	4,3	0	0,0	0	0,0	0	-
2.2.	- Obveznice	236.566	24,2	346.095	35,6	309.628	33,2	146	89
	Ukupno	977.879	100	971.347	100	933.283	100	99	96

Ako se ukupna izloženost u vidu vrijednosnih papira analizira prema izloženosti po zemljama (grafikon 5), najveći udjel od 51,9% je prema emitentima iz BiH, a zatim slijede Hrvatska s udjelom od 12,5%, Slovenija 5,6% i ostale države s pojedinačnim udjelom ispod 5%.

Grafikon 5: Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta

1.2.2. Obveze

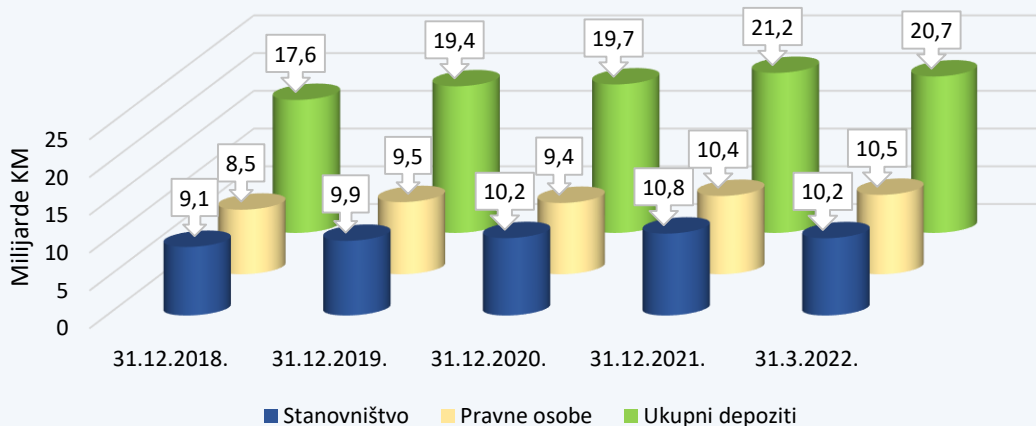
Depoziti na dan 31. 3. 2022. iznose 20,7 milijardi KM i smanjeni su u odnosu na kraj 2021. godine za 465,2 milijuna KM ili 2,2%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju promatranog razdoblja, 1,4 milijarde KM ili 6,8% odnosi se na depozite prikupljene u organizacijskim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

Sa 31. 3. 2022. udjel depozita, kao najznačajnijeg izvora financiranja banaka u odnosu na kraj 2021. godine, smanjen je za 0,8 postotnih bodova (81%), dok je udjel kreditnih obveza ostao na istoj razini (3%).

Kreditne obveze banaka s iznosom od 771,1 milijun KM smanjene su za osam milijuna KM ili 1% u odnosu na kraj 2021. godine. Ako se kreditnim obvezama dodaju i subordinirani krediti u iznosu od 167,6 milijuna KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju udjel od 3,7%.

U grafikonu 6 i grafikonu 7 daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po razdobljima:

Grafikon 6: Ukupni depoziti

Grafikon 7: Omjer kredita i depozita

U tablici 13 dan je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

Tablica 13: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.236.845	11,4	2.600.382	12,3	2.639.284	12,7	116	101
2.	Javna poduzeća	1.453.080	7,4	1.618.685	7,6	1.742.802	8,4	111	108
3.	Privatna poduzeća i društva	3.783.548	19,2	4.393.701	20,8	4.388.778	21,2	116	100
4.	Bankarske institucije	568.484	2,9	348.047	1,6	387.137	1,9	61	111
5.	Nebankarske financ. institucije	848.319	4,3	829.534	3,9	783.612	3,8	98	94
6.	Stanovništvo	10.236.559	52,1	10.832.483	51,1	10.222.516	49,3	106	94
7.	Ostalo	534.027	2,7	562.120	2,7	555.601	2,7	105	99
	Ukupno	19.660.862	100	21.184.952	100	20.719.730	100	108	98

Najveći udjel u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa 49,3% i njihov udjel je smanjen za 1,8 postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine. Depoziti stanovništva na dan 31. 3. 2022. iznose 10,2 milijarde KM.

Rast depozita sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine ostvaren je kod depozita vladinih institucija za 38,9 milijuna KM ili 1,5%, depozita javnih poduzeća za 124,1 milijun KM ili 7,7% i kod depozita bankarskih institucija za 39,1 milijun KM ili 11,2%.

Smanjenje depozita sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine zabilježeno je kod depozita privatnih poduzeća za 4,9 milijuna KM ili 0,1%, depozita nebankarskih finansijskih institucija za 45,9 milijuna KM ili 5,5%, depozita stanovništva za 610 milijuna KM ili 5,6% i ostalih depozita za 6,5 milijuna KM ili 1,2%.

Financiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u osam banaka u FBiH, tako da se 85,6% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31. 3. 2022. promijenjena je u odnosu na kraj 2021. godine u pogledu povećanja udjela depozita u domaćoj valuti sa 67,6% na 68,2% i smanjenja udjela depozita u stranoj valuti sa 32,4% na 31,8%. Depoziti u domaćoj valuti iznose 14,1 milijardu KM i smanjeni su za iznos od 188,2 milijuna KM ili 1,3% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose 6,6 milijardi KM i smanjeni su za iznos od 277 milijuna KM ili 4% u odnosu na kraj 2021. godine.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 20 milijardi KM i imaju udjel od 96,8% (povećanje za 0,2 postotna boda), a depoziti nerezidenata iznose 0,7 milijardi KM, što je 3,2% ukupnih depozita (smanjenje za 0,2 postotna boda).

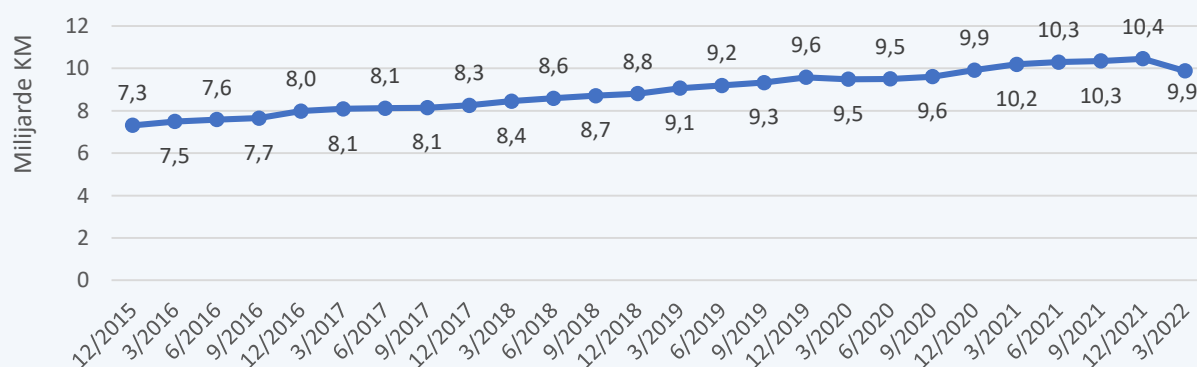
Štedni depoziti na dan 31. 3. 2022. iznose 9,9 milijardi KM i smanjeni su za 572,8 milijuna KM ili 5,5% u odnosu na kraj 2021. godine. Smanjenje štednje stanovništva nastalo je kao posljedica dešavanja izazvanih invazijom Ruske Federacije na Ukrajinu, aktualne geopolitičke situacije, te inflatornih pritisaka. Trend štednje stanovništva prikazan je u tablici 14 i grafikonu 8.

- 000 KM -

Tablica 14: Štednja stanovništva

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	105.980	124.474	120.385	117	97
2.	Privatne	9.809.340	10.324.468	9.755.709	105	94
	Ukupno	9.915.320	10.448.942	9.876.094	105	95

Grafikon 8: Ukupna štednja stanovništva

U dvije najveće banke koncentrirano je 53,8% štednje, dok četiri banke imaju pojedinačni udjel manje od 2%, što iznosi 4,1% ukupne štednje u sektoru. Od ukupnog iznosa štednje, 53,5% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 46,5% u stranoj valuti.

Sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine smanjeni su kratkoročni štedni depoziti stanovništva za 311,4 milijuna KM ili 4,6% (povećanje udjela za 0,6 postotnih bodova), kao i dugoročni štedni depoziti stanovništva za 261,4 milijuna KM ili 7,1% (smanjenje udjela za 0,6 postotnih bodova).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u tablici 15:

- 000 KM -

R. br.	Štedni depoziti	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	6.142.454	61,9	6.755.829	64,7	6.444.451	65,3	110	95
2.	Dugoročni štedni	3.772.866	38,1	3.693.113	35,3	3.431.643	34,7	98	93
	Ukupno	9.915.320	100	10.448.942	100	9.876.094	100	105	95

U tablici 16 daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po razdobljima:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kreditni stanovništva	7.281.540		7.613.327		7.666.545		105	101
2.	Štednja stanovništva	9.915.320		10.448.942		9.876.094		105	95
2.1.	Oročena štednja	4.089.390		3.976.925		3.703.049		97	93
2.2.	Štednja po viđenju	5.825.930		6.472.017		6.173.045		111	95
3.	Kreditni/Štednja	73%		73%		78%		-	-
4.	Depoziti stanovništva	10.236.559		10.832.483		10.222.516		106	94
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	71%		70%		75%		-	-

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31. 3. 2022. iznose 7,7 milijardi KM i povećani su za 0,7% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti stanovništva bilježe smanjenje od 5,6% i sa 31. 3. 2022. iznose 10,2 milijarde KM. Pokazatelji odnos kredita i štednje i odnos kredita i depozita stanovništva, povećani su za pet postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine, uslijed smanjenja depozita, odnosno štednje u promatranom razdoblju.

1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31. 3. 2022. iznosio je 3,1 milijardu KM i ostvareno je povećanje istog za 20,1 milijun KM ili za 0,6% u odnosu na kraj 2021. godine (vidjeti pod 1.1.2. - Struktura vlasništva i tržišni udjel).

U tablici 17 daje se izvješće o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

Tablica 17: Izvješće o stanju regulatornog kapitala						
R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.831.556	106	99
1.1.	Temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613	106	99
1.1.1.	Redovni temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613	106	99
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.299.335	1.384.714	1.384.714	107	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.290	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog temeljnog kapitala	-214	-214	-214	100	100
1.1.1.4.	(-) Stvarne ili potencijalne obveze kupovine vlastitih instrumenata redovnog temeljnog kapitala	0	-2.192	-2.192	-	100
1.1.1.5.	Zadržana dobit prethodnih godina	343.453	393.494	400.209	115	102
1.1.1.6.	Priznata dobit ili gubitak	-145.228	-118.241	-124.960	81	106
1.1.1.7.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	29.151	10.368	-15.592	36	-150
1.1.1.8.	Ostale rezerve	1.000.959	1.014.269	1.020.960	101	101
1.1.1.9.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-58.638	-61.626	-60.061	105	97
1.1.1.10.	(-) Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane porezne obveze	-34	-1.081	-1.726	3.179	160
1.1.1.11.	(-) Odbitak od stavki dodatnog temeljnog kapitala koji premašuje dodatni temeljni kapital	0	0	0	-	-
1.1.1.12.	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-8.300	-8.621	-8.633	104	100
1.1.1.13.	(-) Instrumenti redovnog temeljnog kapitala subjekata financijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-16.266	-14.182	-14.182	87	100
1.1.1.14.	Elementi ili odbici od redovnog temeljnog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni temeljni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	117.053	118.924	115.943	102	97
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinirani dugovi	117.067	118.938	115.957	102	97
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	-14	100	100
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	0	0	0	-	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom temeljnom kapitalu)	0	0	0	-	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 2,8 milijardi KM i smanjen je za 21,3 milijuna KM ili 0,7% u odnosu na kraj 2021. godine. U isto vrijeme, temeljni kapital i redovni temeljni kapital banaka iznose 2,7 milijardi KM, s ostvarenim smanjenjem od 18,4 milijuna KM ili 0,7%, a dopunski kapital iznosi 115,9 milijuna KM, s ostvarenim smanjenjem od tri milijuna KM ili 2,5% u odnosu na kraj 2021. godine. U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH temeljni kapital sudjeluje sa 95,9% (12/2021. godine 95,8%), dok dopunski kapital sudjeluje sa 4,1% (12/2021. godine 4,2%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći utjecaj na promjenu temeljnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovi uključene dobiti u iznosu od 6,7 milijuna KM
- povećanje po osnovi smanjenja odbitne stavke – nematerijalna imovina u iznosu od 1,5 milijuna KM
- smanjenje po osnovi povećanja odbitne stavke – odgođena porezna imovina u iznosu od 0,6 milijuna KM

- smanjenje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 26 milijuna KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku sukladno Odluci o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbroj izloženosti ponderirane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31. 3. 2022. (tablica 18) iznosi 14,5 milijardi KM.

- 000 KM -

R. br.	Izloženost riziku	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik	12.843.833	91,0	13.167.335	91,0	13.275.456	91,2	103	101
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	119.065	0,8	152.789	1,1	129.150	0,9	128	85
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.150.236	8,2	1.147.271	7,9	1.144.473	7,9	100	100
Ukupan iznos izloženosti riziku		14.113.134	100	14.467.395	100	14.549.079	100	103	101

Ukupan iznos izloženosti riziku na razini bankarskog sektora FBiH u prvom tromjesečju tekuće godine povećan je za 81,7 milijuna KM ili 0,6% u odnosu na kraj prethodne godine. U promatranom razdoblju iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik povećan je za 108,1 milijun KM ili 0,8%, dok je došlo do smanjenja iznosa izloženosti za tržišni rizik za 23,6 milijuna KM ili 15,5% i izloženosti riziku za operativni rizik za 2,8 milijuna KM ili 0,2%. Na kraju prvog tromjesečja 2022. godine četiri banke u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2021. godine bilo pet. Značajno smanjenje izloženosti za tržišni rizik na razini bankarskog sektora FBiH najvećim dijelom je posljedica smanjenja neto otvorene pozicije za EUR kod jedne banke.

Sa 31. 3. 2022., banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (udjel 91,2%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine, udjel kreditnog rizika u ukupnoj izloženosti povećao se za 0,2 postotna boda, koliko je smanjen udjel izloženosti za tržišni rizik, dok je udjel izloženosti za operativni rizik ostao na istoj razini. U okviru izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik najveći udjel ima izloženost prema stanovništvu (4,6 milijardi KM ili 34,8%), zatim izloženost prema gospodarskim društvima (3,5 milijardi KM ili 26,2%), te izloženost osigurana nekretninama (3,3 milijarde KM ili 24,6%). Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na razini sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u tablici 19:

- 000 KM -

R. br.	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog temeljnog kapitala	18,3%	18,9%	18,7%
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog temeljnog kapitala	1.628.872	1.757.430	1.733.551
3.	Stopa temeljnog kapitala	18,3%	18,9%	18,7%
4.	Višak (+) / manjak (-) temeljnog kapitala	1.311.327	1.431.916	1.406.195
5.	Stopa regulatornog kapitala	19,1%	19,7%	19,5%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	1.004.986	1.116.816	1.085.669

Stopa regulatornog kapitala na dan 31. 3. 2022. iznosi 19,5% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala). U odnosu na kraj 2021. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,2 postotna boda, koliko su smanjene i stope redovnog temeljnog i temeljnog kapitala.

U tablici 20 daje se pregled stope financijske poluge bankarskog sektora FBiH (odnos temeljnog kapitala i ukupne izloženosti banke) kroz razdoblja:

- 000 KM -

R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2020	31.12.2021.	31.3.2022.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope financijske poluge	25.523.184	27.111.043	26.774.614
2.	Temeljni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613
	Stopa financijske poluge	10,1%	10,1%	10,1%

Stopa financijske poluge na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2022. iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2021. godine.

1.2.4. Kreditni rizik

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka¹⁶ definirana su pravila za upravljanje kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, vrste prihvatljivih kolaterala i drugo. Ista je u primjeni od 1. 1. 2020. Sve izloženosti raspoređuju se u tri razine kreditnog rizika: razina kreditnog rizika 1 - niska razina kreditnog rizika, razina kreditnog rizika 2 - povećana razina kreditnog rizika i razina kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obveza.

U tablici 21 daje se pregled izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama financijske imovine, izvanbilančnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 3. 2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmani	7.693.909	9.887	0,1	8.343.998	11.218	0,1	8.288.968	15.234	0,2
2.	Financijska imovina po amortiziranom trošku	15.460.513	1.136.925	7,4	16.160.753	1.119.190	6,9	15.984.066	1.075.934	6,7
3.	Financijska imovina po fer vrijednosti	1.552.559	0	0,0	1.781.852	0	0,0	1.669.967	0	0,0
4.	Ostala financijska potraživanja	258.027	33.250	12,9	187.605	21.971	11,7	171.723	20.402	11,9
	I. Ukupno bilančna izloženost	24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	26.114.724	1.111.570	4,3
5.	Izdane garancije	1.373.899	24.965	1,8	1.428.082	24.875	1,7	1.441.992	27.756	1,9
6.	Nepokriveni akreditivi	39.203	1.432	3,7	40.601	1.172	2,9	46.489	1.270	2,7
7.	Neopozivo odobreni a neiskorišteni krediti	2.468.359	32.597	1,3	2.188.232	21.071	1,0	2.072.473	20.631	1,0
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	8.274	26	0,3	263.064	2.563	1,0	259.712	2.514	1,0
	II. Ukupno izvanbilan. stavke	3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	3.820.666	52.171	1,4
	Ukupna izloženost (I+II)	28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	29.935.390	1.163.741	3,9

¹⁶ „Službene novine Federacije BiH“, br. 44/19 i 37/20

Ukupna izloženost banaka na dan 31. 3. 2022. iznosi 29,9 milijardi KM, od čega se 26,1 milijarda KM odnosi na bilančne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na izvanbilančne stavke. U prva tri mjeseca 2022. godine zabilježeno je smanjenje bilančne izloženosti u odnosu na kraj 2021. godine za iznos od 359,5 milijuna KM ili 1,4%, a nastalo je kao posljedica smanjenja novčanih sredstava i plasmana za 55 milijuna KM (0,7%), financijske imovine koja se vrednuje po amortiziranom trošku za 176,7 milijuna KM (1,1%), po fer vrijednosti za 111,9 milijuna KM (6,3%) i ostalih financijskih potraživanja za 15,9 milijuna KM (8,5%, a najveće smanjenje kod jedne banke). U istom razdoblju zabilježeno je i smanjenje izvanbilančnih stavki za 99,3 milijuna KM ili 2,5%, kao neto efekt smanjenja na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita (115,8 milijuna KM ili 5,3%) i na poziciji ostalih potencijalnih obveza banke (3,3 milijuna KM ili 1,3%), a povećanja na poziciji izdanih garancija (13,9 milijuna KM ili 1%) i nepokrivenih akreditiva (5,9 milijuna KM ili 14,5%).

U tablici 22 daje se pregled bilančnih i izvanbilančnih izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tablica 22: Izloženosti prema razinama kreditnog rizika										
R. br.	Opis	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 3. 2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Razina kreditnog rizika 1	22.301.920	179.478	0,8	24.029.210	166.312	0,7	23.569.773	170.848	0,7
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.645.274	204.681	12,4	1.387.627	161.999	11,7	1.543.444	175.985	11,4
3.	Razina kreditnog rizika 3	1.017.814	795.903	78,2	1.057.371	824.068	77,9	1.001.507	764.737	76,4
I. Ukupno bilančna izloženost		24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	26.114.724	1.111.570	4,3
4.	Razina kreditnog rizika 1	3.440.487	21.343	0,6	3.603.792	20.660	0,6	3.479.066	21.242	0,6
5.	Razina kreditnog rizika 2	443.246	34.354	7,8	309.101	25.536	8,3	330.934	27.370	8,3
6.	Razina kreditnog rizika 3	6.002	3.323	55,4	7.086	3.485	49,2	10.666	3.559	33,4
II. Ukupno izvanbilančne stavke		3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	3.820.666	52.171	1,4
Ukupna izloženost (I+II)		28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	29.935.390	1.163.741	3,9

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2022. iznosi 23,6 milijardi KM i čini 90,3% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine smanjena za 459,4 milijuna KM ili za 1,9%, a najvećim dijelom kao posljedica smanjenja kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika za 279,4 milijuna KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po fer vrijednosti za 111,7 milijuna KM i novčanih sredstava i plasmana bankama za 71,1 milijun KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2022. iznosi 1,5 milijardi KM i čini 5,9% ukupne bilančne izloženosti. U odnosu na kraj 2021. godine ista je veća za 155,8 milijuna KM ili 11,2%. Povećanje ukupne bilančne izloženosti u ovoj razini kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao posljedica povećanja kreditnog portfelja u razini kreditnog rizika 2 za 142,7 milijuna KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za 9,7 milijuna KM i ostalih financijskih potraživanja za tri milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 3 na dan 31. 3. 2022. iznosi jednu milijardu KM i čini 3,8% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine smanjena za 55,9 milijuna

KM ili 5,3%, najvećim dijelom kao neto efekt smanjenja kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika za 72,2 milijuna KM i raspoređivanja novčanih sredstava i plasmana bankama u iznosu od 17,9 milijuna KM u razinu kreditnog rizika 3, kao reakcija na nastale događaje nakon objave sankcija, koje se odnose na kapital i banke povezane s Ruskom Federacijom.

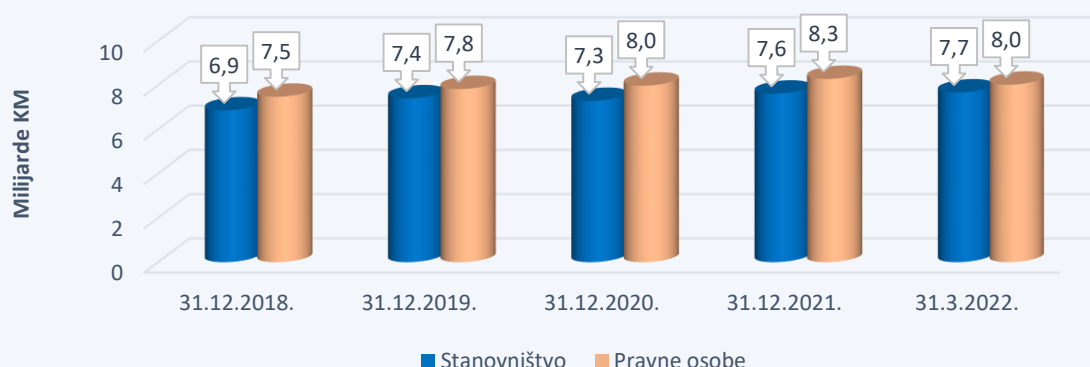
Na kraju prvog tromjesečja 2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine, ECL za razinu kreditnog rizika 1 za bilančnu izloženost povećan je za 4,5 milijuna KM, za razinu kreditnog rizika 2 za 14 milijuna KM, dok je za razinu kreditnog rizika 3 smanjen za 59,3 milijuna KM. U promatranom razdoblju, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u razini kreditnog rizika 1 ostala je na istoj razini (0,7%), u razini kreditnog rizika 2 smanjena je za 0,3 postotna boda (sa 11,7% na 11,4%), a u razini kreditnog rizika 3 za 1,5 postotnih bodova (sa 77,9% na 76,4%). Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti iznosi 4,3%, dok je na kraju 2021. godine iznosila 4,4%.

Izvanbilančna izloženost raspoređena u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2022. iznosi 3,5 milijardi KM i čini 91% ukupne izvanbilančne izloženosti. Izloženost u razini kreditnog rizika 2 iznosi 330,9 milijuna KM ili 8,7% ukupne izvanbilančne izloženosti, dok je u razini kreditnog rizika 3 raspoređeno 10,7 milijuna KM ili 0,3% ukupne izvanbilančne izloženosti. Ukupna pokrivenost ECL-om izvanbilančnih izloženosti iznosi 1,4% i za 0,1 postotni bod je veća u odnosu na kraj prethodne godine. Kod razine kreditnog rizika 1 i 2, stope pokrivenosti su na istoj razini u odnosu na kraj prethodne godine, dok je kod razine kreditnog rizika 3 zabilježeno smanjenje stope pokrivenosti za 15,8 postotnih bodova, uslijed značajnijeg povećanja izvanbilančnih stavki u razini kreditnog rizika 3 kod jedne banke, uz neznatno povećanje ECL-a za iste.

Na dan 31. 3. 2022. krediti iznose 15,7 milijardi KM i isti su manji za 208,1 milijun KM ili za 1,3% u odnosu na kraj 2021. godine. Promatrajući sektorsku strukturu kredita najveću stopu pada imali su krediti bankarskim institucijama (355,1 milijun KM ili 38,7%), što je posljedica smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke za 391,4 milijuna KM ili za 50%, a koji su uključeni u kreditni portfelj. Ukoliko bi se isključilo spomenuto smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja od 1,2%.

Kreditni stanovništvu iznose 7,7 milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 48,9%, i u odnosu na kraj 2021. godine povećani su za 53,2 milijuna KM ili za 0,7%. Krediti pravnim osobama iznose osam milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 51,1%, i u odnosu na kraj 2021. godine ostvarili su smanjenje od 261,3 milijuna KM ili 3,2% (grafikon 9). Ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke, u promatranom razdoblju ostvaren je rast kreditnog portfelja pravnih osoba od 1,6%.

Grafikon 9: Krediti

Trend i promjena udjela pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dani su u tablici 23:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	199.032	1,3	223.252	1,4	211.470	1,3	112	95
2.	Javna poduzeća	395.157	2,6	406.525	2,6	400.009	2,6	103	98
3.	Privatna poduzeća i društva	6.500.322	42,6	6.616.260	41,6	6.734.849	42,9	102	102
4.	Bankarske institucije	772.554	5,1	917.784	5,8	562.701	3,6	119	61
5.	Nebankarske fin. institucije	83.921	0,6	91.038	0,6	86.078	0,6	108	95
6.	Građani	7.281.540	47,7	7.613.327	47,9	7.666.545	48,9	105	101
7.	Ostalo	22.125	0,1	22.635	0,1	21.117	0,1	102	93
	Ukupno	15.254.651	100	15.890.821	100	15.682.769	100	104	99

U tablici 24 daje se ročna struktura kredita po sektorima:

- 000 KM -

R. br.	Sektori	31.12.2021.			31.03.2022.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	4.481	218.670	101	1.902	209.442	126	42	96	125
2.	Javna poduzeća	53.308	349.648	3.569	47.740	350.954	1.315	90	100	37
3.	Privatna poduzeća i druš.	2.305.243	3.836.967	474.050	2.441.187	3.847.415	446.247	106	100	94
4.	Bankarske institucije	917.783	0	1	562.698	0	3	61	-	300
5.	Nebankarske fin. institucije	32.401	58.615	22	29.133	56.939	6	90	97	27
6.	Građani	389.772	6.977.461	246.094	388.324	7.053.063	225.158	100	101	91
7.	Ostalo	6.412	15.835	388	6.689	14.069	359	104	89	93
	Ukupno	3.709.400	11.457.196	724.225	3.477.673	11.531.882	673.214	94	101	93

Sa 31. 3. 2022. u odnosu na kraj 2021. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH smanjeni su za 231,7 milijuna KM ili 6,2% (uslijed smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika), dok su dugoročni krediti povećani za 74,7 milijuna KM ili 0,7%. Dospjela potraživanja iznose 673,2 milijuna KM i manja su za 51 milijun KM ili 7% u odnosu na kraj 2021. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveći udjel od 55,7% ili 8,7 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni s valutnom klauzulom s udjelom od 40,2% ili 6,3 milijarde KM (EUR: 6,3 milijarde KM ili 99,96%, CHF: 2,4 milijuna KM ili 0,04%), a najmanji udjel od 4,1% ili 639,2 milijuna KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 98,6%).

U tablici 25 daje se pregled kredita pravnim osobama i stanovništvu prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tablica 25: Krediti prema razinama kreditnog rizika											
R. br.	Opis	31. 12. 2020.			31. 12. 2021.			31. 3. 2022.			
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
I. Krediti pravne osobe											
1.	Razina kreditnog rizika 1	6.272.170	78.817	1,3	6.770.320	66.945	1,0	6.517.787	74.698	1,1	
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.157.194	141.218	12,2	925.089	116.184	12,6	954.463	114.492	12,0	
3.	Razina kreditnog rizika 3	543.747	421.893	77,6	582.085	435.691	74,9	543.974	407.468	74,9	
Ukupno I.		7.973.111	641.928	8,1	8.277.494	618.820	7,5	8.016.224	596.658	7,4	
II. Krediti stanovništvo											
4.	Razina kreditnog rizika 1	6.395.495	84.591	1,3	6.748.669	82.526	1,2	6.721.595	80.507	1,2	
5.	Razina kreditnog rizika 2	446.971	58.801	13,2	425.538	43.166	10,1	540.060	58.207	10,8	
6.	Razina kreditnog rizika 3	439.074	341.856	77,9	439.120	355.436	80,9	404.890	321.103	79,3	
Ukupno II.		7.281.540	485.248	6,7	7.613.327	481.128	6,3	7.666.545	459.817	6,0	
Ukupno krediti											
7.	Razina kreditnog rizika 1	12.667.665	163.408	1,3	13.518.989	149.471	1,1	13.239.382	155.205	1,2	
8.	Razina kreditnog rizika 2	1.604.165	200.019	12,5	1.350.627	159.350	11,8	1.494.523	172.699	11,6	
9.	Razina kreditnog rizika 3	982.821	763.749	77,7	1.021.205	791.127	77,5	948.864	728.571	76,8	
Ukupno krediti (I+II)		15.254.651	1.127.176	7,4	15.890.821	1.099.948	6,9	15.682.769	1.056.475	6,7	

Kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2022. iznosi 13,2 milijarde KM i čini 84,4% ukupnog kreditnog portfelja. Isti je u odnosu na kraj 2021. godine smanjen za 279,6 milijuna KM ili za 2,1%. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 1 iznosi 1,2% (za pravna osobe 1,1%, a za stanovništvo 1,2%) i veća je za 0,1 postotni bod u odnosu na kraj 2021. godine.

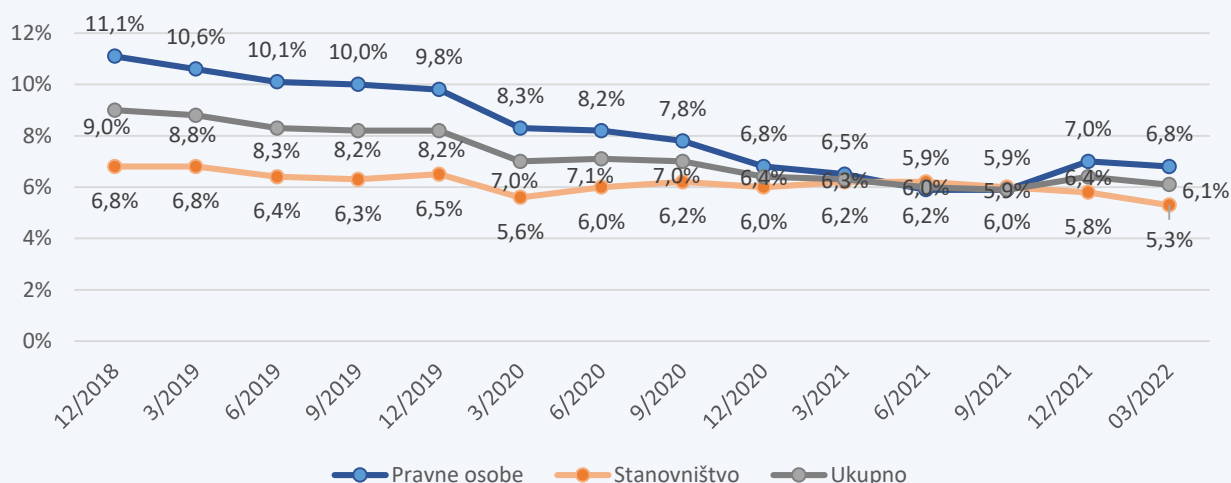
Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2022. iznosi 1,5 milijardi KM i čini 9,5% ukupnog kreditnog portfelja. U odnosu na kraj 2021. godine isti je veći za 143,9 milijuna KM ili 10,7%, pri čemu se samo na jednu banku odnosi 82,6% povećanja. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 2 iznosi 11,6% (pravne osobe 12%, stanovništvo 10,8%) i u odnosu na 31. 12. 2021. manja je za 0,2 postotna boda.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31. 3. 2022. iznosi 948,9 milijuna KM i čini 6,1% ukupnog kreditnog portfelja, dok je na kraju prethodne godine stopa NPL-a iznosila 6,4%. Smanjenje istog za 72,3 milijuna KM ili 7,1% u odnosu na kraj 2021. godine nastalo je kao neto efekt: novih NPL-ova u iznosu od 46,8 milijuna KM, oporavka u iznosu od 12,4 milijuna KM, naplate u iznosu od 34,6 milijuna KM, računovodstvenog i trajnog otpisa u iznosu od 72,4 milijuna KM, te ostalih stavki u iznosu od 0,3 milijuna KM. Stopa pokrivenosti ECL-om za razinu kreditnog rizika 3 iznosi 76,8% (pravne osobe 74,9%, a stanovništvo 79,3%) i u odnosu na 31. 12. 2021. manja je za 0,7 postotnih bodova.

Od ukupnih kredita pravnim osobama, na NPL se odnosi 544 milijuna KM ili 6,8%, što je za 0,2 postotna boda manje nego na kraju 2021. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 404,9 milijuna KM ili 5,3% kreditnog portfelja stanovništva, što je smanjenje za 0,5 postotnih bodova u odnosu na kraj 2021. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 3) daje se u grafikonu 10:

Grafikon 10: Udjel NPL-a u kreditima

Ukupna stopa NPL-a računa se kao odnos NPL-a i ukupnog kreditnog portfelja.

Detaljnija i potpunija sektorska analiza kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH može se sagledati iz Priloga 4. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih osoba (prema NACE šifrniku djelatnosti) i stanovništva (po namjeni).

Kod kredita pravnim osobama najveći udjel imaju krediti odobreni trgovini (2,8 milijardi KM ili 35,2% kredita pravnih osoba, odnosno 18% ukupnog kreditnog portfelja), prerađivačkoj industriji (1,9 milijardi KM ili 24,3% kredita pravnih osoba, odnosno 12,4% ukupnih kredita), te financijskoj djelatnosti (709,3 milijuna KM ili 8,8% kredita pravnih osoba, odnosno 4,5% ukupnih kredita).

Udjel NPL-a kod kredita odobrenih trgovini iznosi 5% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 81,4%), kod prerađivačke industrije je 12,4% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 74,2%), dok kod financijske djelatnosti nema NPL-a. Kod kredita odobrenih ostalim pravnim osobama, najveći udjel NPL-a na kraju prvog tromjesečja 2022. godine prisutan je kod kredita odobrenih poljoprivredi (26,2%), obrazovanju (24,2%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (11,8%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveći udjel imaju krediti za opću potrošnju (šest milijardi KM ili 78,3% kredita stanovništvu, odnosno 38,3% ukupnog kreditnog portfelja) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,6 milijardi KM ili 20,6% kredita stanovništvu, odnosno 10,1% ukupnog kreditnog portfelja). Udjel NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 6,2% (stopa pokrivenosti ECL-om je 80%), dok je kod stambenih kredita 1,9% (stopa pokrivenosti ECL-om je 69,7%). Visoki udjel kredita za opću potrošnju u kreditnom portfelju bankarskog sektora FBiH ukazuje na potrebu pojačanog opreza u oblikovanju kreditnih politika banaka.

U tablici 26 dan je pregled najznačajnijih koeficijenata koji se koriste za ocjenu kreditnog rizika u bankama u FBiH:

Tablica 26: Pokazatelji kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa nekvalitetnih izloženosti	3,5	3,5	3,4
2.	Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti sa ECL	78,1	77,7	75,9
3.	Stopa pokrivenosti ukupne aktive sa ECL	4,3	4,0	3,9
4.	Stopa NPL	6,4	6,4	6,1
5.	Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	77,7	77,5	76,8
6.	Stopa pokrivenosti ukupnih kredita s ECL	7,4	6,9	6,7
7.	Novi NPL*/Ukupni prihodujući krediti	0,7	0,8	0,0
8.	NPL/Ukupni kapital i ECL za NPL	25,7	26,2	24,6
9.	Neto NPL/Temeljni kapital	8,5	8,4	8,1
10.	Dospjeli krediti/Ukupni krediti	4,2	4,6	4,3

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na usporedno razdoblje

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sustava ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, postupanje s nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

Mjere koje je FBA propisala u razdoblju pandemije imaju za cilj izbjegavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije i omogućavanje oporavka gospodarstva, a što je rezultiralo i ublažavanjem rasta NPL-a u ukupnom kreditnom portfelju. Zaključno s krajem prvog kvartala 2022. godine, 106,9 milijuna KM ili 0,7% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom. Ukupan iznos kreditnog portfelja pravnih osoba koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 99,5 milijuna KM ili 1,2% kreditnog portfelja pravnih osoba, dok portfelj stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 7,4 milijuna KM ili 0,1% kreditnog portfelja stanovništva.

1.2.5. Profitabilnost

Na profitabilnost banaka najznačajnije utječe kvaliteta aktive. Također, pokazatelj profitabilnosti može biti pod utjecajem i ostalih rizika, strukture, diverzificiranosti i troškova izvora financiranja, troškovne efikasnosti, vanjskih faktora koji su specifični za bankarski, odnosno financijski sektor u FBiH (razvijenost financijskog sustava, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i vanjskih makroekonomskih faktora (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, promatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti razine i kvalitete zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Razina, kvaliteta i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na razini bankarskog sektora u FBiH za razdoblje 1.1. - 31. 3. 2022. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 71,7 milijuna KM, što je za 7,3 milijuna KM ili 9,3% manje u odnosu na prethodnu godinu (tablica 27). Sve banke sa sjedištem u FBiH, osim jedne, iskazale su pozitivan

financijski rezultat za prva tri mjeseca 2022. godine.

- 000 KM -

R. br.	O p i s	1.1. - 31.3.2020.		1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	76.391	12	79.046	14	71.707	13
2.	Gubitak	3.824	3	16	1	5	1
	Ukupno	72.567	15	79.030	15	71.702	14

U Prilogu 5. prikazan je zbirni račun dobiti i gubitka banaka u FBiH za razdoblje 1.1. - 31. 3. 2022., po shemi FBA, s usporednim podacima za isto izvještajno razdoblje 2021. godine.

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u prva tri mjeseca 2022. godine na razini bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 313,1 milijun KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veći su za 22,2 milijuna KM ili za 7,6% (tablica 28).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	194	0,1	235	0,1	121
2.	Kredit i poslovi leasinga	154.291	53,1	152.293	48,6	99
3.	Ostali prihodi od kamata	16.693	5,7	18.717	6,0	112
	Ukupno I.	171.178	58,9	171.245	54,7	100
II. Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	87.059	29,9	102.412	32,7	118
5.	Prihodi iz posl. s devizama	13.770	4,7	20.781	6,6	151
6.	Ostali operativni prihodi	18.826	6,5	18.623	6,0	99
	Ukupno II.	119.655	41,1	141.816	45,3	119
	Ukupni prihodi (I+II)	290.833	100	313.061	100	108

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 54,7%, dok operativni prihodi sudjeluju sa 45,3%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, došlo je do smanjenja udjela prihoda od kamata i sličnih prihoda za 4,2 postotna boda, koliko iznosi povećanje udjela operativnih prihoda. U promatranom razdoblju, ukupni kamatni i slični prihodi ostvareni su na istoj razini. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima leasinga, čiji je udjel u ukupnim prihodima smanjen za 4,5 postotnih bodova. U istom razdoblju smanjen je udjel kredita i potraživanja po poslovima leasinga u ukupnoj aktivni za 1,1 postotni bod (sa 59,6% na 58,5%), a smanjena je i prosječna ponderirana NKS na kredite sa 3,30% na 3,08% (za 0,22 postotna boda).

U prva tri mjeseca 2022. godine kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija veći su za 41 tisuću KM ili 21,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U istom razdoblju, udjel kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH povećan je sa 15,2% na 16,5% (za 1,3 postotna boda).

U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na pozicijama kamatnih prihoda od vrijednosnih papira koji se drže do dospeljeka za 33,3%, ostalih prihoda od kamata za 13,2%, dok su kamatni prihodi od plasmana drugim bankama smanjeni za 30,4%.

Ukoliko se posmatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (61,3%), iako krediti stanovništvu čine 48,9% ukupnog kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH, zbog veće prosječne ponderirane NKS, koja za stanovništvo iznosi 4,81%, a za gospodarstvo 2,35%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih poduzeća odnosi se 26,8%, od vladinih institucija 7%, a od javnih poduzeća 1,9%.

Ukupni operativni prihodi su u promatranom razdoblju zabilježili povećanje od 22,2 milijuna KM ili 18,5%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za 15,4 milijuna KM ili 17,6%. Prihodi iz poslovanja s devizama ostvarili su najveću stopu rasta od 50,9%, odnosno, veći su za sedam milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu se 59,4% povećanja odnosi na tri banke.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na razini bankarskog sektora u FBiH u prva tri mjeseca 2022. godine iznose 240,6 milijuna KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veći su za 29,1 milijun KM ili 13,8% (tablica 29).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1.- 31.3.2021.		1.1.-31.3.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	20.654	9,8	16.229	6,8	79
2.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.851	0,9	1.274	0,5	69
3.	Ostali rashodi od kamata	7.757	3,7	12.515	5,2	161
Ukupno I.		30.262	14,3	30.018	12,5	99
II. Nekamatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed. usklađenja	20.661	9,8	36.718	15,3	178
5.	Troškovi plaća i doprinosa	64.186	30,4	65.581	27,3	102
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	39.802	18,8	43.612	18,1	110
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.574	15,9	38.155	15,8	114
8.	Ostali operativni troškovi	22.928	10,8	26.470	11,0	115
Ukupno II.		181.151	85,7	210.536	87,5	116
Ukupni rashodi (I+II)		211.413	100	240.554	100	114

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi s udjelom od 87,5%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 12,5%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, povećan je udjel nekamatnih rashoda za 1,8 postotnih bodova, za koliko je smanjen udjel rashoda od kamata.

U promatranom razdoblju kamatni i slični rashodi smanjeni su za 244 tisuće KM ili 0,8%, pri čemu su kamatni rashodi po depozitima smanjeni za 4,4 milijuna KM ili 21,4%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor financiranja bankarskog sektora u FBiH. Depozitni potencijal na kraju prvog tromjesečja 2022. godine iznosio je 20,7 milijardi KM i veći je za 914,2 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosio 19,8 milijardi KM.

Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31. 3. 2022. sudjeluju sa 66,2% i smanjen im je udjel, s obzirom da su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine sudjelovali sa 68,8%. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja udjela kamatonosnih depozita, i smanjenja prosječne ponderirane NKS za depozite, sa 0,56%, koliko je iznosila za prva tri mjeseca prethodne godine, na 0,30% koliko iznosi za prvo tromjesečje 2022. godine.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u promatranom razdoblju smanjeni su za 577 tisuća KM ili za 31,2%, dok je u isto vrijeme razina zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjena za 1,8 milijuna KM ili 0,2%.

Ostali rashodi od kamata povećani su u promatranom razdoblju za 4,8 milijuna KM ili 61,3%, najvećim dijelom uslijed povećanja rashoda po osnovi negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve i na sredstva obavezne rezerve s osnovicom u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom kod CBBiH (povećanje za 3,4 milijuna KM ili 116,7%) i negativne kamatne stope na depozite kod ino-banaka (povećanje za 0,4 milijuna KM ili 19,8%). Na razini bankarskog sektora u FBiH, u promatranom razdoblju, ukupni nekamatni rashodi su povećani za 29,4 milijuna KM ili 16,2%, pri čemu se najznačajnije strukturalne promjene odnose na povećanje troškova ispravaka vrijednosti, rezerviranja po potencijalnim obvezama i ostalih vrijednosnih usklađivanja za 16,1 milijun KM ili 77,7%. Tri banke nisu imale troškove ispravaka vrijednosti u ovoj godini, a sedam banaka imale su veće troškove ispravaka vrijednosti u prva tri mjeseca ove godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Od ukupnog povećanja troškova ispravaka vrijednosti u promatranom razdoblju, 81,9% se odnosi na jednu banku, kod koje je došlo do izmjene makroekonomskih parametara u skladu s stanjem globalne ekonomije, što je imalo utjecaj na pogoršanje PD vrijednosti (probability of default - vjerovatnoće defaulta) i prelazak izloženosti iz razine kreditnog rizika 1 u razinu kreditnog rizika 2.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U tablici 30 dan je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

Tablica 30: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti				
R. br.	Opis	31. 3. 2020.	31. 3. 2021.	31. 3. 2022.
1	2	3	4	5
1.	Neto dobit	72.567	79.030	71.702
2.	Prosječna neto aktiva	23.949.225	24.343.169	25.787.282
3.	Prosječni ukupni kapital	2.933.541	3.105.297	3.100.777
4.	Ukupan prihod	258.941	260.571	283.043
5.	Neto kamatni prihod	144.139	140.916	141.227
6.	Operativni prihodi	114.802	119.655	141.816
7.	Operativni rashodi	131.364	126.916	135.663
8.	Poslovni i direktni rashodi	54.518	54.235	74.873
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	33.574	38.155
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,3	0,3	0,3
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	2,5	2,5	2,3
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	1,1	1,1	1,1
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	0,6	0,6	0,5
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	0,6	0,6	0,4
15.	Operativni rashodi/ukupan prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	58,4	55,9	55,4

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Ukoliko se promatra neto kamatni prihod, zabilježeno je njegovo povećanje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 311 tisuća KM, pri čemu je zabilježeno značajnije smanjenje njegovog udjela u ukupnom prihodu, sa 54,1% na 49,9%.

Promatrajući pokazatelje profitabilnosti u odnosu na isto razdoblje prethodne godine vidljivo je da su dobit na prosječnu aktivnu i ukupan prihod u odnosu na prosječnu aktivnu na istoj razini, dobit na prosječni ukupni kapital, NIM i neto kamatna marža imaju opadajući trend, dok je CIR poboljšan.

1.2.6. Ponderirane NKS i EKS

S ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti uvjeta banaka za odobravanje kredita i primanje depozita, te zaštitu klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a sukladno međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacijske dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH. Banke su obvezne mjesečno izvješćivati FBA o prosječnim ponderiranim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, sukladno propisanoj metodologiji¹⁷. FBA na osnovi dostavljenih podataka, prema utvrđenoj metodologiji, izračunava prosječne ponderirane prosječne NKS i EKS za bankarski sektor i iste zavise, osim od visine kamatnih stopa pojedinačnih banaka, i od volumena i strukture novoodobrenih kredita, odnosno novougovorenih depozita.

Za potrebe korisnika kredita, a prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderirane EKS, s obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani s kreditom, tj. uvjetima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih osoba ako je osiguranje uvjet za odobravanje kredita, te drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uvjet su za korištenje kredita).

U Prilogu 6. daju se prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima.

Ukupna prosječna ponderirana EKS na novoodobrene kredite u bankarskom sektoru FBiH u prvom tromjesečju 2022. godine iznosi 3,59% i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 3,85%, smanjena je za 0,26 postotnih bodova.

Kada se promatra ročna struktura novoodobrenih kredita u prva tri mjeseca 2022. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prosječna ponderirana EKS na dugoročne kredite smanjena je za 0,66 postotnih bodova (sa 5,64% na 4,98%), dok je za kratkoročne kredite smanjena za 0,14 postotnih bodova (sa 2,39% na 2,25%). Promatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite gospodarstvu smanjena je za 0,10 postotnih bodova (sa 2,67% na 2,57%), prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite stanovništvu smanjena je za 0,94 postotna boda (sa 6,93% na 5,99%), dok je prosječna ponderirana EKS na ukupne novoodobrene kredite ostalim sektorima smanjena za 0,65 postotnih bodova (sa 3,09% na 2,44%).

¹⁷ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 81/17) i Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope

Ukupna prosječna ponderirana EKS na depozite u bankarskom sektoru FBiH prikupljene u prvom kvartalu 2022. godine iznosi 0,30% i u odnosu na isto razdoblje 2021. godine, kada je iznosila 0,57%, smanjena je za 0,27 postotnih bodova. Promatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderirana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je smanjenje za 0,03 postotna boda (sa 0,18% na 0,15%), dok je na dugoročne depozite smanjena za 0,42 postotna boda (sa 0,88% na 0,46%). Kada se promatra sektorska struktura prikupljenih depozita, prosječna ponderirana EKS na depozite gospodarstva smanjena je za 0,36 postotnih bodova (sa 0,80% na 0,44%), prosječna ponderirana EKS na depozite stanovništva smanjena je za 0,36 postotnih bodova (sa 0,75% na 0,39%), dok je prosječna ponderirana EKS na depozite ostalih sektora smanjena za 0,12 postotnih bodova (sa 0,28% na 0,16%).

1.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najslabijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na financijskom tržištu, te jedan od ključnih preduvjeta za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U tablici 31 daje se pregled ispunjenja LCR-a, pokazatelja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

Tablica 31: LCR						
R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	5.849.379	7.064.703	6.434.751	121	91
2.	Neto likvidnosni odljevi	2.186.642	3.176.838	3.177.294	145	100
	LCR	268%	222%	203%	83	91

Sa 31. 3. 2022. LCR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 203% i sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti, po tržišnoj vrijednosti nakon primjene korektivnih faktora, prikazana je u tablici 32:

- 000 KM -

Tablica 32: Zaštitni sloj likvidnosti						
R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Likvidna imovina razine 1	5.844.033	7.059.357	6.429.411	121	91
1.1.	Gotovina	1.267.715	1.526.321	1.560.948	120	102
1.2.	Rezerve centralne banke koje se mogu povući	2.467.371	3.095.846	2.900.921	125	94
1.3.	Imovina centralne vlade	1.112.172	1.401.508	981.467	126	70
1.4.	Imovina jedinica regionalne vlade i lokalne vlasti	981.701	1.011.738	962.418	103	95
1.5.	Imovina multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije	15.074	23.944	23.657	159	99
2.	Likvidna imovina razine 2	5.346	5.346	5.340	100	100
2.1.	Likvidna imovina razine 2a	0	0	0	-	-
2.2.	Likvidna imovina razine 2b	5.346	5.346	5.340	100	100
	Ukupno (1+2)	5.849.379	7.064.703	6.434.751	121	91

Zaštitni sloj likvidnosti iznosi 6,4 milijarde KM i bilježi smanjenje od 629,9 milijuna KM ili 8,9% u odnosu na kraj prethodne godine. Najveće smanjenje od 30% zabilježeno je na poziciji Imovina

centralne vlade (420 milijuna KM), pri čemu se 93,6% smanjenja odnosi na jednu banku zbog smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika. U strukturi zaštitnog sloja likvidnosti, likvidna imovina razine 1 sudjeluje sa 99,9%, koliko je iznosio njen udjel i na kraju prethodne godine. U okviru likvidne imovine razine 1 najveći udjel ima iznos iznad obavezne rezerve koju banke drže u CBBiH sa 45,1%, zatim gotovina sa 24,3%, te imovina centralnih vlada sa 15,3%.

Izračun neto likvidnosnih odljeva može se vidjeti iz tablice 33:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni odljevi	4.875.334	5.576.106	5.376.901	114	96
2.	Ukupni priljevi	2.716.263	2.399.268	2.203.608	88	92
3.	Priljevi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odljeva	2.688.692	2.399.268	2.199.607	89	92
4.	Neto likvidnosni odljevi (1-3)	2.186.642	3.176.838	3.177.294	145	100

Pri izračunu neto likvidnosnih odljeva na dan 31. 3. 2022., kod svih banaka, osim dvije, odljevi su umanjeni za iznos ukupnih priljeva, dok je kod dvije banke ograničeno priznavanje likvidnosnih priljeva na 75% ukupnih likvidnosnih odljeva.

U strukturi odljeva koji na dan 31. 3. 2022. iznose 22,7 milijardi KM (prije primjene stope odljeva), najveći udjel imaju odljevi po osnovi depozita stanovništva (9,3 milijardi ili 40,9% ukupnih odljeva, od čega se na stabilne depozite odnosi 4,7 milijardi KM ili 50,1% odljeva depozita stanovništva), zatim depoziti drugih klijenata (7,6 milijardi KM ili 33,5% ukupnih odljeva), te drugi proizvodi i usluge (3,2 milijarde KM ili 14% ukupnih odljeva).

U strukturi ukupnih priljeva koji iznose 2,2 milijarde KM, najveći udjel imaju novčana potraživanja od financijskih klijenata (1,4 milijarde KM ili 62,9% ukupnih priljeva), na koje je primijenjena stopa priljeva od 100%, zatim priljevi po osnovi financijskih derivata (377,8 milijuna KM ili 17,1% ukupnih priljeva) na koje je također primijenjena stopa priljeva od 100%, te potraživanja od klijenata koji nisu financijski klijenti u iznosu od 260,8 milijuna KM ili 11,8% ukupnih priljeva, a na koje je primijenjena stopa priljeva od 50%.

Ročna struktura depozita po preostalom dospjeću prikazana je u tablici 34:

- 000 KM -

R. br.	Depoziti	31. 12. 2020.		31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	12.948.828	65,9	14.755.459	69,6	14.556.400	70,3	114	99
2.	7 - 90 dana	989.184	5,0	986.253	4,7	750.911	3,6	100	76
3.	91 dan do jedne g.	2.153.403	10,9	2.157.949	10,2	2.245.969	10,8	100	104
	I. Ukupno kratkoročni	16.091.415	81,8	17.899.661	84,5	17.553.280	84,7	111	98
4.	Do 5 godina	3.388.072	17,3	3.174.184	15,0	3.077.492	14,9	94	97
5.	Preko 5 godina	181.375	0,9	111.107	0,5	88.958	0,4	61	80
	II. Ukupno dugoročni	3.569.447	18,2	3.285.291	15,5	3.166.450	15,3	92	96
	Ukupno (I + II)	19.660.862	100	21.184.952	100	20.719.730	100	108	98

Sa 31. 3. 2022. kratkoročni depoziti imali su udjel od 84,7% u ukupnim depozitima, a dugoročni 15,3%, pri čemu je došlo do povećanja udjela kratkoročnih, odnosno smanjenja udjela dugoročnih depozita za 0,2 postotna boda u odnosu na kraj 2021. godine.

U promatranom razdoblju zabilježeno je smanjenje kratkoročnih depozita za 346,4 milijuna KM ili 1,9%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 118,8 milijuna KM ili 3,6%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je i kod depozita ročnosti do pet godina (za 96,7 milijuna KM ili 3%), a i kod depozita preko pet godina (za 22,1 milijun KM ili 19,9%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (97,2%).

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u tablici 35:

- % -

Tablica 35: Pokazatelji likvidnosti				
R. br.	Pokazatelj	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ¹⁸ /neto aktiva	31,3	31,9	32,0
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obveze	45,9	44,6	44,7
3.	Kratkoročne fin. obveze/ukupne fin. obveze	78,9	82,3	82,5
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	74,5	72,3	73,0
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ¹⁹	73,8	71,8	72,4

U odnosu na kraj 2021. godine, neznatno je povećan udjel likvidnih sredstava u neto aktivi i kratkoročnim financijskim obvezama i kratkoročnih financijskih obveza u ukupnim financijskim obvezama, dok pokazatelji „kredit/depoziti i uzeti krediti“ i „kredit/depoziti, uzeti krediti i subordinirani dugovi“ bilježe blago povećanje, ali su u zoni zadovoljavajućeg.

U funkciji planiranja potrebne razine likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfelja je determinirana upravo ročnošću izvora.

Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospjeća stavki financijske aktive i obveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. S obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana s funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontroliraju ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je u skladu s propisanim limitima.

U tablici 36 daje se pregled ročne usklađenosti financijske aktive i obveza do 180 dana:

¹⁸ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga financijska sredstva s preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

¹⁹ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinirani dugovi, što je realniji pokazatelj

- 000 KM -

Tablica 36: Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana						
R. br.	O p i s	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.	Indeks	
1	2	Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I. 1-30 dana						
1.	Iznos financijske aktive	10.981.471	11.876.470	11.470.968	108	97
2.	Iznos financijskih obveza	13.510.009	15.288.271	15.327.623	113	100
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.528.538	-3.411.801	-3.856.655	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	81,3%	77,7%	74,8%		
b)	Propisani minimum %	65,0%	65,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		16,3%	12,7%	9,8%		
II. 1-90 dana						
1.	Iznos financijske aktive	12.065.528	13.050.687	12.638.737	108	97
2.	Iznos financijskih obveza	14.303.357	16.112.291	15.921.100	113	99
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.237.829	-3.061.604	-3.282.363	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	84,4%	81,0%	79,4%		
b)	Propisani minimum %	60,0%	60,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		24,4%	21,0%	19,4%		
III. 1-180 dana						
1.	Iznos financijske aktive	13.257.364	14.327.360	13.823.732	108	96
2.	Iznos financijskih obveza	15.167.836	16.976.401	16.802.002	112	99
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.910.472	-2.649.041	-2.978.270	-	-
Obračun izvršenja propisane obveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	87,4%	84,4%	82,3%		
b)	Propisani minimum %	55,0%	55,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		32,4%	29,4%	27,3%		

Na dan 31. 3. 2022. financijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od financijskih obveza, a ostvareni postotci ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma: u prvom intervalu za 9,8%, u drugom za 19,4% i u trećem intervalu za 27,3%.

Promatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog tromjesečja 2022. godine zadovoljavajuća.

1.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilančnim i izvanbilančnim stavkama nastalim uslijed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih tečajeva i/ili neusklađenosti razine aktive, pasive i izvanbilančnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno s kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke. U cilju ublažavanja posljedica pandemije, FBA je u navedenoj Odluci izvršila izmjene u smislu povećanja limita za individualnu deviznu poziciju za EUR i ukupnu deviznu poziciju banke.

Prema stanju na dan 31. 3. 2022. na razini bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 3,6 milijardi KM, s udjelom od 14,1% (na kraju 2021. godine četiri milijarde KM ili 15,5%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je udjel obveza u

stranoj valuti znatno veći i iznosi 7,6 milijardi KM ili 29,7% (na kraju 2021. godine 7,9 milijardi KM, uz udjel od 30,4%).

U tablici 37 daje se struktura financijske aktive i financijskih obveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na razini bankarskog sektora:

- milijuni KM -

Tablica 37: Devizna usklađenost financijske aktive i obaveza (EUR i ukupno)												
R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 3. 2022.				Indeks		
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(7/3)	(9/5)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
I. Aktiva u bilanci stanja												
1.	Novčana sredstva	952	10,1	1.513	14,9	1.187	13,4	1.763	18,4	125	117	
2.	Kreditni	965	10,3	981	9,7	609	6,9	618	6,4	63	63	
3.	Kreditni s val. kl.	5.938	63,1	5.938	58,4	5.795	65,6	5.795	60,5	98	98	
4.	Ostalo	1.345	14,3	1.525	15,0	1.075	12,2	1.236	12,9	80	81	
5.	Ostala fin. akt. s val. kl.	203	2,2	203	2,0	170	1,9	170	1,8	84	84	
Ukupno I. (1+2+3+4+5)		9.403	100	10.160	100	8.836	100	9.582	100	94	94	
II. Obveze u bilanci stanja												
6.	Depoziti	6.135	72,0	6.865	74,2	5.857	70,8	6.588	73,1	95	96	
7.	Uzeti krediti	778	9,1	778	8,4	771	9,3	771	8,6	99	99	
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.384	16,2	1.384	14,9	1.413	17,1	1.413	15,7	102	102	
9.	Ostalo	216	2,6	229	2,5	227	2,7	241	2,7	105	105	
Ukupno II. (6+7+8+9)		8.513	100	9.256	100	8.268	100	9.013	100	97	97	
III. Izvanbilančna pozicija neto (+) ili (-)												
10.	Aktiva	1		7		1		22		100	314	
11.	Pasiva	763		780		465		483		61	62	
IV. Pozicija												
Duga (iznos)		128		131		104		108		81	82	
%		4,5%		4,6%		3,7%		3,8%				
Kratka (iznos)												
%												
Dopuštena		40,0%		40,0%		40,0%		40,0%				
Manja od dopuštene		35,5%		35,4%		36,3%		36,2%				

Promatrano po bankama i ukupno na razini bankarskog sektora FBiH može se konstatirati da se izloženost banaka i sektora FX riziku na kraju prvog tromjesečja 2022. godine kretala u okviru propisanih ograničenja.

Na razini sektora iskazana je duga devizna pozicija od 3,8% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 36,2 postotna boda manje od dopuštene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je 3,7%, što je za 36,3 postotna boda manje od dopuštene, pri čemu su stavke financijske aktive bile veće od financijskih obveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u financijskoj aktiv²⁰ dominantan je udjel EUR od 79,4% (31.12.2021. godine 81,2%), uz smanjenje nominalnog iznosa za 391,4 milijuna KM ili 12% u odnosu na kraj 2021. godine. Udjel EUR-a u financijskim obvezama je 90,2% (31.12.2021. godine 90,6%) i u odnosu na kraj 2021. godine smanjeno je za 274,2 milijuna KM ili 3,8%. Osnovica za izračun udjela EUR-a u financijskoj aktiv²⁰ i financijskim obvezama ne uključuje stavke s valutnom klauzulom.

²⁰ Izvor: Izvješće o deviznoj poziciji banke - dio financijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilančne aktive i izvanbilance se iskazuju po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos ECL-a

1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na financijski rezultat i kapital banke po osnovi pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa. Promjene kamatnih stopa koje generiraju ovaj rizik obično se javljaju kao posljedica neusklađenosti u rokovima dospjeća, promjena kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive ili izvanbilančne kratke ili duge pozicije.

FBA je Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi propisala minimalne standarde za uspostavu sustava upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizlazi iz pozicija bankarske knjige, te izvješćivanje FBA na kvartalnoj razini. Banka je dužna uspostaviti sveobuhvatan i efikasan sustav upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi koji je razmjerni vrsti, opsegu i složenosti poslova banke, kao i njenim rizičnim profilom. Za potrebe izvješćivanja FBA o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka je dužna koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih bodova na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, obuhvaćajući sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa.

Iz tablice 38 može se vidjeti valutna struktura promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na razini bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

Tablica 38: Ukupna ponderirana pozicija bankarske knjige							
R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 12. 2021.	31. 3. 2022.	Indeks		
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)	
1.	Neto ponderirana pozicija - KM	62.655	78.394	146.290	125	187	
2.	Neto ponderirana pozicija - EUR	29.563	26.564	19.889	90	75	
3.	Neto ponderirana pozicija - USD	168	339	56	202	17	
4.	Neto ponderirana pozicija - ostalo	-5.710	-3.804	-57.478	67	1.511	
5.	Promjena ekon. vrijed. (1+2+3+4)	86.676	101.493	108.757	117	107	
6.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.831.556	106	99	
7.	Promjena ekonomske vrijednosti/regulatorni kapital	3,2%	3,6%	3,8%			

Stopa promjene ekonomske vrijednosti pozicija bankarske knjige i regulatornog kapitala na dan 31. 3. 2022. iznosi 3,8%, što je u okviru propisanog ograničenja i veća je za 0,2 postotna boda u odnosu na kraj prethodne godine.

1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, sukladno propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti s poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, s težištem na:

- provođenju SREP-a za banke prema dinamici utvrđenoj Odlukom o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke²¹ i usvojenom SREP metodologijom, te kontinuiranom praćenju SREP indikatora za sve banke;
- praćenju rizičnog profila i kapitalne pozicije svih banaka, uključujući ispunjenje kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- provođenju supervizorske procjene ICAAP-a i ILAAP-a, kao i planova oporavka za sve banke;
- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom i postupanju banaka po istima, s posebnim fokusom na praćenje kvalitete aktive banaka nakon isteka posebnih mjera;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i banaka kod kojih su koncentrirani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama postupanja banaka u segmentu zaštite korisnika financijskih usluga i žiranata i dr.;
- kontrolama primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i ocjenu internih modela za procjenu parametara kreditnog rizika;
- praćenju realizacije strategija postupanja s nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- pripremu za provođenje testiranja otpornosti banaka na stres u 2023. godini u skladu s utvrđenom dvogodišnjom dinamikom provođenja, a sve s ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane suradnje s nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, s ciljem efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te suradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i s međunarodnim financijskim institucijama;
- unapređenju suradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o suradnji s relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika financijskih usluga;
- aktivnosti vezane za okolišne, socijalne i upravljačke rizike (ESG rizici);
- daljnje aktivnosti na usklađivanju sa CRR 2²² i CRD V²³;
- nastavku suradnje sa UBBiH s ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja s propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti s ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije, projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne financijske institucije SB i MMF, te u okviru USAID FINRA Projekta i dr.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u financijskom i ukupnom gospodarskom sustavu, dostignute razine razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor financiranja banaka, te imajući u vidu negativne posljedice

²¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 94/21

²² Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavljivanje, i Uredbe (EU) br. 648/2012

²³ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. 5. 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala

izazvane pandemijom, od banaka se očekuje da u narednom razdoblju svoje aktivnosti usmjere na:

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu s važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- podršku oporavka gospodarstva i stimuliranju kreditnog rasta kroz kontinuirano financiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
- posebno prate kvalitetu portfelja koji je bio pod posebnim mjerama i procjenjuju buduće otplatne kapacitete klijenata i pravodobno formiraju rezerve za očekivane kreditne gubitke, kako bi se izbjegao potencijalni negativni efekt naglog rasta ECL-a u budućem razdoblju;
- dodatno jačanje sustava unutarnjih kontrola u svim oblastima poslovanja u skladu s Odlukom o sustavu internog upravljanja u banci²⁴;
- usklađivanje poslovanja s novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova oporavka s posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu s regulatornim zahtjevima;
- aktivnosti u pogledu izvješćivanja o NSFR-u od 31. 12. 2021., te ispunjavanje zahtjeva istog od 31. 12. 2022.;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacijskih sustava i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata;
- ograničen, opravdan ili razuman rast naknada u segmentu depozitnog i transakcijskog poslovanja, uvažavajući naglašene potrebe finansijske inkluzije i prilagođavanja stvarnim mogućnostima i potrebama korisnika finansijskih usluga;
- pojačano praćenje rizika i efekata koji se prenose na tržišta izvan BiH, a koji potencijalno mogu pojačati utjecaj kreditnog rizika i ostalih rizika;
- procjenu efekata makroekonomskih poremećaja i drugih utjecaja koji bi mogli imati nagle udare na operativnu sposobnost i likvidnost.

²⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/21

SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

MIKROKREDITNI SEKTOR
52

LEASING SEKTOR
62

FAKTORING POSLOVI
70

2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

U ovom dijelu Informacije daje se pregled strukture i financijskih pokazatelja poslovanja NFI u FBiH (MKO, leasing društva i faktoring poslovanje) sa 31. 3. 2022. čije je osnivanje, poslovanje, upravljanje, nadzor i prestanak rada uređeno posebnim zakonskim i podzakonskim propisima.

Aktivan broj izloženosti obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 sa 31. 3. 2022. je 3.558 i iznosi 29,7 milijuna KM ili 3,5% ukupnog kreditnog portfelja. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 23,1 milijun KM ili 4% ukupnog kreditnog portfelja stanovništva, dok u segmentu pravnih osoba izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 6,6 milijuna KM ili 2,4% ukupnog portfelja pravnih osoba.

2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31. 3. 2022., dozvolu za rad FBA ima 13 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga deset MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31. 12. 2021., broj MKO je nepromijenjen.

Sa 31. 3. 2022., MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 347 organizacijskih dijelova, dok šest MKO koje imaju sjedište u RS-u posluje u FBiH putem 61 organizacijskog dijela.

U Prilogu 7. dani su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31. 3. 2022. imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

2.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravna osoba koja se, sukladno propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruga građana i fizičkih osoba koji su registrirani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31. 3. 2022. zaposleno je ukupno 1.400 radnika, što je za dva radnika ili 0,1% više u odnosu na stanje sa 31. 12. 2021. (tablica 39). Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.158 radnika ili 82,7%, a u MKD ukupno 242 radnika ili 17,3%.

Tablica 39: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH

R. br.	Stupanj stručne sprema	31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	739	52,9	737	52,7	100
2.	Viša stručna sprema - VŠS	111	7,9	114	8,1	103
3.	Srednja stručna sprema - SSS	538	38,5	539	38,5	100
4.	Ostali	10	0,7	10	0,7	100
	Ukupno	1.398	100	1.400	100	100

Analizom podataka o efikasnosti osoblja na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022., zaključuje se da aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 489,2 tisuće KM, što je za 1,4% manje u odnosu na 31. 12. 2021.

2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 684,9 milijuna KM i za 8,6 milijuna KM ili 1,2% je manja u odnosu na stanje sa 31. 12. 2021. Najveći udjel u ukupnoj bilanci MKO ima pet MKF i jedno MKD s aktivom u iznosu od 628,8 milijuna KM ili 91,8% ukupne aktive mikrokreditnog sektora.

U prilogima 8. i 9. dan je zbirni prikaz bilance stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 10. dan pregled osnovnih financijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31. 3. 2022.

Zbirna bilanca stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. i usporednim podacima sa 31. 12. 2021. prikazan je u tablici 40:

- 000 KM -

Tablica 40: Bilanca stanja mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 3. 2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
	AKTIVA									
1.	Novčana sredstva	45.096	19.829	64.925	9,4	39.814	14.597	54.411	7,9	84
2.	Plasmani bankama	1.660	0	1.660	0,2	2.560	0	2.560	0,4	154
3.	Mikrokrediti	402.924	160.441	563.365	81,2	405.615	160.240	565.855	82,6	100
4.	RKG	3.631	2.888	6.519	0,9	4.034	3.345	7.379	1,1	113
5.	Neto mikrokrediti	399.293	157.553	556.846	80,3	401.581	156.895	558.476	81,5	100
6.	Materijalna i nematerijalna imovina	25.577	5.151	30.728	4,4	25.180	4.969	30.149	4,4	98
7.	Dugoročne investicije	33.888	0	33.888	4,9	33.888	0	33.888	5,0	100
8.	Ostala aktiva	3.652	1.789	5.441	0,8	3.561	1.837	5.398	0,8	99
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	10	0	10	0,0	10	0	10	0,0	100
	Ukupno aktiva	509.156	184.322	693.478	100	506.574	178.298	684.872	100	99
	PASIVA									
10.	Obv. po uzetim kred.	201.926	124.023	325.949	47,0	197.374	117.170	314.544	46,0	97
11.	Ostale obveze	25.488	8.201	33.689	4,9	24.248	7.537	31.785	4,6	94
12.	Kapital	281.742	52.098	333.840	48,1	284.952	53.591	338.543	49,4	101
	Ukupno pasiva	509.156	184.322	693.478	100	506.574	178.298	684.872	100	99
13.	Izvanbilančna evidencija	178.970	31.948	210.918		181.270	36.397	217.667		103

U strukturi aktive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2022., smanjena je razina novčanih sredstava (16,2%), materijalne i nematerijalne imovine (1,9%), te ostale aktive (0,8%). U odnosu na kraj prethodne godine, bilančne stavke koje su zabilježile rast su: plasmani bankama (54,2%), kao rezultat porasta oročenih sredstava jedne MKO, bruto i neto mikrokrediti (0,4% i 0,3%), te

RKG (13,2%), dok su dugoročne investicije i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, na istoj razini.

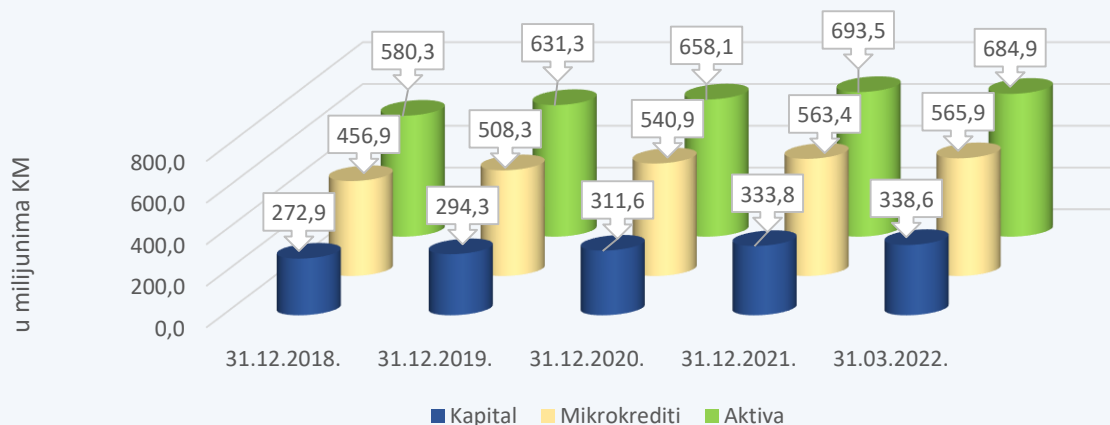
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 4,73%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfelj s udjelom od 81,5% u ukupnoj aktivni mikrokreditnog sektora, iznosi 558,5 milijuna KM, te je zabilježio neznatan rast u apsolutnom iznosu od 1,6 milijuna KM ili 0,3%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 2,3 milijuna KM, odnosno 0,6%, dok su neto krediti u MKD smanjeni za iznos od 0,7 milijuna KM, odnosno 0,4% u odnosu na 31. 12. 2021. U promatranom razdoblju, RKG na ukupan mikrokreditni portfelj veće su za 0,9 milijuna KM ili 13,2%. RKG kod MKF povećane su za 0,4 milijuna KM, sa stopom rasta od 11,1%, dok su kod MKD povećane za iznos od 0,5 milijuna KM, sa stopom rasta od 15,8%.

Ukupna izvanbilančna evidencija sa 31. 3. 2022. iznosi 217,7 milijuna KM i u odnosu na 31. 12. 2021. veća je za 6,7 milijuna KM ili 3,2%, pri čemu je kod MKF povećana za 2,3 milijuna KM ili 1,3%, dok je kod MKD povećana za 4,4 milijuna KM ili 13,9%. Od ukupnog iznosa izvanbilančne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 150,4 milijuna KM ili 69,1% izvanbilance, koji su za 0,9 milijuna KM ili 0,6% veći u odnosu na kraj 2021. godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31. 3. 2022. je 37.339, što u odnosu na 31. 12. 2021. predstavlja povećanje za ukupno 91 mikrokreditnu partiju (0,2%), kao neto efekt novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokreditnih partija.

U grafikonu 11 prikazane su najveće bilančne stavke aktive i pasive po godinama.

Grafikon 11: Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama

2.1.2.2. Kapital i obveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. odnose se na: kapital koji iznosi 338,6 milijuna KM i čini 49,4% ukupne pasive i obveze po uzetim kreditima koje iznose 314,5 milijuna KM ili 46% ukupne pasive. Preostali iznos od 31,8 milijuna KM ili 4,6% odnosi se na ostale obveze. U promatranom razdoblju ukupno povećanje kapitala na razini mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 4,7 milijuna KM ili 1,4%, od čega je kapital MKF povećan za 3,2 milijuna

KM ili 1,1%, dok je kapital MKD u promatranom razdoblju povećan za iznos od 1,5 milijuna KM ili 2,9%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u tablici 41:

- 000 KM -

Tablica 41: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora										
R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 3. 2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.098	0	48.098	14,4	48.098	0	48.098	14,2	100
2.	Temeljni kapital	3.696	34.177	37.873	11,3	3.696	34.177	37.873	11,2	100
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	228.878	0	228.878	68,5	232.118	0	232.118	68,6	101
4.	Emisioni ažio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
5.	Neraspor. dobit	0	7.566	7.566	2,3	0	7.759	7.759	2,3	103
6.	Zakonske rezerve	0	4.214	4.214	1,3	0	4.214	4.214	1,2	100
7.	Ostale rezerve	1.070	6.141	7.211	2,2	1.040	7.441	8.481	2,5	118
	Ukupno kapital	281.742	52.098	333.840	100	284.952	53.591	338.543	100	101

Ukupan kapital MKF iznosi 285 milijuna KM ili 84,2% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 232,1 milijun KM i čini 81,4% ukupnog kapitala MKF koji je veći za 3,2 milijuna KM ili 1,4% i donirani kapital koji iznosi 48,1 milijun KM ili 16,9% koji je, u odnosu na kraj prethodne godine, na istoj razini. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH sudjeluju sa 69,1% (33,2 milijuna KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF ima udjel u iznosu od 10,1 milijun KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu. Preostale stavke kapitala MKF odnose se na temeljni kapital MKF i ostale rezerve u ukupnom iznosu od 4,8 milijuna KM ili 1,7%.

Ukupan kapital MKD iznosi 53,6 milijuna KM, što čini 15,8% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su temeljni kapital, u iznosu od 34,2 milijuna KM ili 63,8% i neraspoređena dobit u iznosu od 7,8 milijuna KM ili 14,5%, a preostalih 11,6 milijuna KM ili 21,7% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Promatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31. 3. 2022. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 42,41%, može se konstatirati da je isti u skladu s propisanim ograničenjem.

Ročna struktura obveza po uzetim kreditima prikazana je u tablici 42:

- 000 KM -

Tablica 42: Ročna struktura uzetih kredita										
R. br.	Opis	31. 12. 2021.				31. 3. 2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obv. po uzetim kratk. kred.	16.141	1.500	17.641	5,4	12.442	1.700	14.142	4,5	80
2.	Obv. po uzetim dug. kred.	184.670	121.238	305.908	93,9	183.937	114.286	298.223	94,8	97
3.	Obaveze po dosp. kamatama	1.115	1.285	2.400	0,7	995	1.184	2.179	0,7	91
	Ukupno	201.926	124.023	325.949	100	197.374	117.170	314.544	100	97

U odnosu na 31. 12. 2021., obveze po uzetim kreditima su na 31. 3. 2022. smanjene za iznos od 11,4 milijuna KM ili 3,5%. U strukturi ukupnih obveza po uzetim kreditima sa 31. 3. 2022., kreditne obveze MKF čine 62,7%, a MKD 37,3%. U pogledu ročne strukture obveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31. 12. 2021., kratkoročne obveze su sa 31. 3. 2022. smanjene za 19,8%, a dugoročne obveze za 2,5%. Obveze po dospjelim kamatama smanjene su za 9,2%. Najveća dva kreditora

mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. su EFSE, Luksemburg - 46,1 milijun KM i Blue Orchard, Švicarska - 13,7 milijuna KM.

Ostale obveze na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. iznose 31,8 milijuna KM ili 4,6% ukupne pasive i u usporedbi sa 31. 12. 2021. smanjene su za iznos od 1,9 milijuna KM ili 5,6%.

2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Mikrokreditni portfelj iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilančnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. sudjeluje sa 82,6% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 565,9 milijuna KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,4 milijuna KM, neto mikrokreditni portfelj čini 81,5% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i iznosi 558,5 milijuna KM (tablica 43). U usporedbi sa 31. 12. 2021. bruto mikrokreditni portfelj je neznatno povećan za iznos od 2,5 milijuna KM ili 0,4%, a neto mikrokreditni portfelj za iznos od 1,6 milijuna KM ili 0,3%. U istom razdoblju razina RKG je povećana za 0,9 milijuna KM ili 13,2%.

Omjer RKG u odnosu na ukupan bruto mikrokreditni portfelj sa 31. 3. 2022. iznosi 1,3%, što u usporedbi s istim omjerom 31. 12. 2021., kada je iznosio 1,2%, predstavlja povećanje za 0,1 postotni bod. U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2022., neto mikrokrediti MKF iznose 401,6 milijuna KM i čine 71,9% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 156,9 milijuna KM ili 28,1% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora.

- 000 KM -

Tablica 43: Neto mikrokrediti

R. br.	Opis	31. 12. 2021.			31. 3. 2022.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	402.924	160.441	563.365	405.615	160.240	565.855	100
2.	RKG	3.631	2.888	6.519	4.034	3.345	7.379	113
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	399.293	157.553	556.846	401.581	156.895	558.476	100

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja (umanjeno za odgođeni prihod po osnovi naknada) na dan 31. 3. 2022. prikazani su u tablici 44:

- 000 KM -

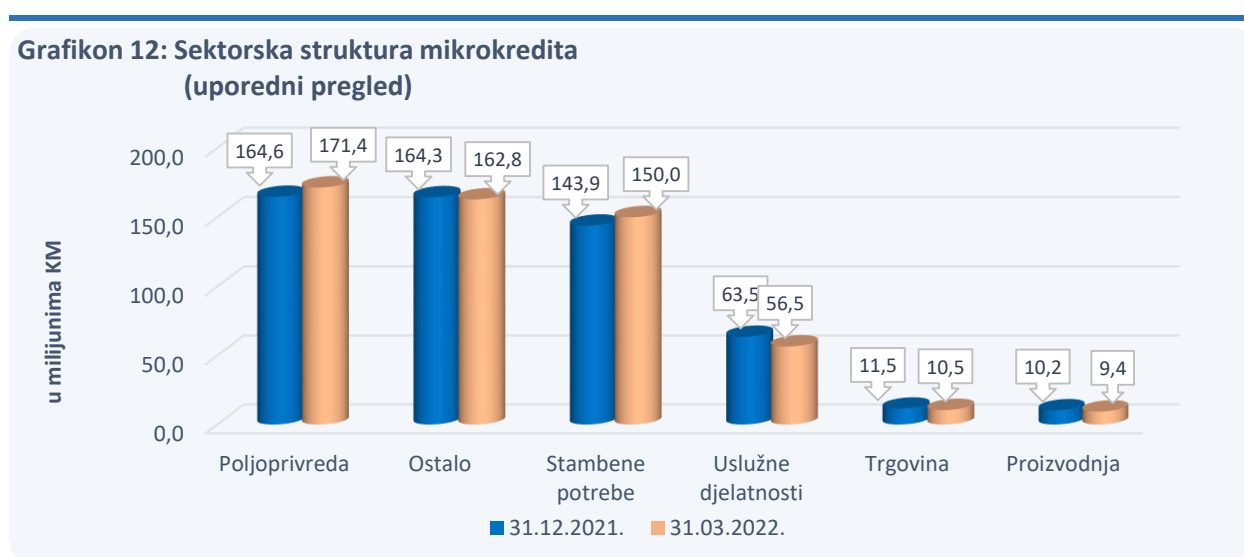
Tablica 44: Sektorska i ročna struktura mikrokredita

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	280	8.616	42	8.938	55,6
b)	Trgovina	74	3.065	12	3.151	19,6
c)	Poljoprivreda	9	964	2	975	6,1
d)	Proizvodnja	134	2.693	6	2.833	17,6
e)	Ostalo	52	123	0	175	1,1
	Ukupno 1	549	15.461	62	16.072	100
2.	Fizičkim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	1.082	46.305	203	47.590	8,7
b)	Trgovina	286	7.011	35	7.332	1,4
c)	Poljoprivreda	4.873	165.189	339	170.401	31,3
d)	Proizvodnja	139	6.386	25	6.550	1,2
e)	Stambene potrebe	2.885	146.843	261	149.989	27,5
f)	Ostalo	16.346	145.480	835	162.661	29,9
	Ukupno 2	25.611	517.214	1.698	544.523	100
	Ukupno (1+2)	26.160	532.675	1.760	560.595	-

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2022., najveći udjel imaju dugoročni mikrokrediti sa 95%, kratkoročni mikrokrediti sudjeluju sa 4,7% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,3%.

Promatrajući sektorsku strukturu, dominantan je udjel mikrokredita odobrenih fizičkim osobama u visini od 97,1%, a preostalih 2,9% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim osobama. U okviru mikrokreditnog portfelja fizičkih osoba, najveći je udjel mikrokredita odobrenih za poljoprivredu 31,3%, te za ostale sektore koje je iznosilo 29,9%. Prema visini udjela slijede mikrokrediti odobreni za stambene potrebe sa 27,5% i uslužne djelatnosti sa 8,7%. Udjel mikrokredita za trgovinu je 1,4%, a za proizvodnju 1,2%. U strukturi mikrokredita odobrenih pravnim osobama, dominantan je udjel mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 55,6%.

U grafikonu 12 prikazana je sektorska struktura mikrokredita s usporednim pregledom po godinama.

U tablici 45 daje se pregled potraživanja s pripadajućim rezerviranjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknjžena iz bilance stanja, na dan 31. 3. 2022.:

- 000 KM -

Tablica 45: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Udjel (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Po mikrokr.	Rezerviranja		Više izdv. rezerve	Ukupna rezerviranja
					Stopa rezer.	Iznos kamate			Po dosp. kam.	Po ost. stavkam a aktive		
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	543.932	97,0	0%	252	387	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	4.254	0,8	2%	99	0	85	2	0	0	87
3.	16-30	15%	4.257	0,8	100%	74	0	639	74	0	19	732
4.	31-60	50%	3.260	0,6	100%	106	0	1.630	106	0	1	1.737
5.	61-90	80%	1.898	0,3	100%	94	0	1.518	94	0	0	1.612
6.	91-180	100%	2.994	0,5	100%	216	0	2.994	216	0	1	3.211
	Ukupno		560.595	100		841	387	6.866	492	0	21	7.379
7.	preko 180	Otpis	1.411	-	-	510	-	-	-	-	-	-

U mikrokreditnom portfelju na razini sektora, 97% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 3% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 1,6% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,4% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,8 milijuna KM), kašnjenja u plaćanju do 30 dana čine 20,6%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 49,5%. Ukupan iznos rezerviranja po osnovi mikrokredita,

kamata i ostalih stavki aktive sa 31. 3. 2022. je 7,4 milijuna KM, a najveću stavku čine rezerviranja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,2 milijuna KM i čine 43,5% ukupnog iznosa rezerviranja.

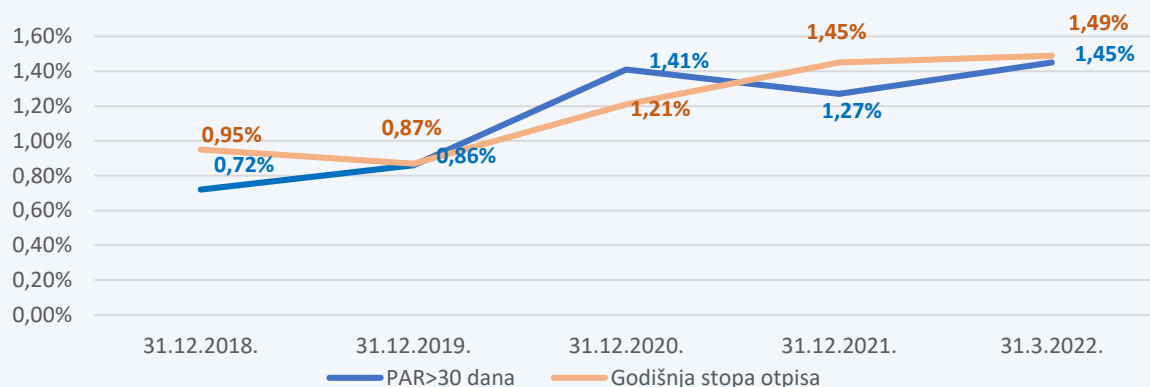
Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfelja

Pokazatelj portfelja u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31. 3. 2022. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 1,45% i povećan je za 0,18 postotnih bodova u odnosu na 31. 12. 2021. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfelja na razini sektora je u okviru propisanog standarda.

Na razini mikrokreditnog sektora stopa otpisa mikrokredita sa 31. 3. 2022. iznosi 1,49%, što je u okviru propisanog standarda, te je u odnosu na 31. 12. 2021. ovaj pokazatelj povećan za 0,04 postotna boda.

U grafikonu 13 prikazani su pokazatelji kvalitete portfelja s usporednim pregledom po godinama.

Grafikon 13: Pokazatelji kvalitete portfelja

Ponderirane NKS i EKS na mikrokredite

U razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022., MKO sa sjedištem u FBiH ukupno su zaključile 33.703 ugovora, te isplatile 127,2 milijuna KM mikrokredita, što je za 1.091 ugovor ili 3,3% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno u vrijednosti isplata za 18,3 milijuna KM ili 16,7% više isplata u odnosu na promatrano razdoblje. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječna ponderirana NKS na ukupne mikrokredite je iznosila 18,71%, a EKS 22,88%, pri čemu su NKS na kratkoročne mikrokredite iznosila 19,85%, a na dugoročne 18,58%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 28,50%, odnosno 22,23% na dugoročne mikrokredite. Prosječna ponderirana EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2022., bilježi smanjenje za 2,14 postotnih bodova u odnosu na isto razdoblje 2021. godine, pri čemu je prosječna ponderirana EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježila pad za 3,59 postotnih bodova, dok je na dugoročne mikrokredite zabilježila pad za 1,63 postotna boda.

U Prilogu 11. daje se pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u razdoblju 1. 1. - 31. 03. 2022. godine isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 11a. daje se usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u razdoblju 2018 - 2022. godina.

2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2022. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 3,4 milijuna KM (tablica 46), što je za 0,4 milijuna KM manje u odnosu na isto razdoblje 2021. godine. Na izvještajni datum, MKO su ukupno iskazale 4,8 milijuna KM viška prihoda nad rashodima, odnosno dobiti i 1,4 milijuna KM manjka prihoda nad rashodima, odnosno gubitka.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2021.						1.1. - 31.3.2022.					
		Iznos			Broj MKO			Iznos			Broj MKO		
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Višak prihoda nad rashodima/Dobit	3.568	1.898	5.466	7	2	9	3.259	1.578	4.837	8	2	10
2.	Manjak prihoda nad rashodima/Gubitak	182	1.526	1.708	4	1	5	42	1.392	1.434	2	1	3
	Ukupno	3.386	372	3.758	11	3	14	3.217	186	3.403	10	3	13

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3,2 milijuna KM, koji je za 0,2 milijuna KM manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su MKD iskazala neto dobit u iznosu od 0,2 milijuna KM, koja je za 0,2 milijuna KM manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 3,3 milijuna KM (osam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale dvije MKF u iznosu od 42 tisuće KM. Dobit su iskazala dva MKD u iznosu od 1,6 milijuna KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 1,4 milijuna KM. U priložima 12. i 13. dani su zbirni računi dobiti i gubitka za MKF i MKD.

Ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2022. iznose 30,4 milijuna KM i isti su veći za 1,6 milijuna KM ili 5,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 47).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2021.				1.1. - 31.3.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0,0	1	0	1	0,0	-
1.2.	Kamate na plasmane bankama	3	0	3	0,0	5	0	5	0,0	167
1.3.	Kamate na kredite	17.848	6.988	24.836	86,0	18.560	7.388	25.948	85,2	104
1.4.	Naknade za obradu kredita	1.001	364	1.365	4,7	1.207	410	1.617	5,3	118
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	97	55	152	0,5	135	72	207	0,7	136
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	250	49	299	1,1	284	70	354	1,2	118
	Ukupno	19.199	7.456	26.655	92,3	20.192	7.940	28.132	92,4	106
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	39	0	39	0,2	56	0	56	0,2	144
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	1.751	133	1.884	6,5	1.666	182	1.848	6,1	98
2.3.	Ostali operativni prihodi	2	4	6	0,0	2	3	5	0,0	83
	Ukupno	1.792	137	1.929	6,7	1.724	185	1.909	6,3	99
3.	Ostali poslovni prihodi	233	52	285	1,0	369	39	408	1,3	143
	Ukupni prihodi (1+2+3)	21.224	7.645	28.869	100	22.285	8.164	30.449	100	105

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 92,4%, operativni prihodi sa 6,3%, a ostali poslovni prihodi sa 1,3%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, zabilježili su porast od 1,5 milijuna KM ili 5,5%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 1,1 milijun KM ili 4,5%.

Operativni prihodi MKO u promatranom razdoblju zabilježili su neznatan pad od 20 tisuća KM ili 1%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, smanjeni za 36 tisuća KM ili 1,9%. Ostali poslovni prihodi zabilježili su rast u iznosu od 123 tisuće KM ili 43,2%, a najveća stavka su dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja.

Ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2022. iznose 27 milijuna KM i isti su veći za 1,9 milijuna KM ili 7,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 48).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1.-31.3.2021.				1.1.-31.3.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.613	1.060	2.673	10,7	1.526	1.126	2.652	9,8	99
1.2.	Naknade za primljene kredite	157	122	279	1,1	167	146	313	1,2	112
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	154	397	551	2,2	108	543	651	2,4	118
	Ukupno	1.924	1.579	3.503	14,0	1.801	1.815	3.616	13,4	103
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	8.890	2.147	11.037	44,0	9.380	2.299	11.679	43,2	106
2.2.	Troškovi amortizacije	1.058	334	1.392	5,5	1.119	357	1.476	5,4	106
2.3.	Materijalni troškovi	507	129	636	2,5	584	148	732	2,7	115
2.4.	Troškovi usluga	2.895	1.271	4.166	16,6	3.230	1.488	4.718	17,4	113
2.5.	Ostali operativni troškovi	906	207	1.113	4,4	797	141	938	3,5	84
	Ukupno	14.256	4.088	18.344	73,0	15.110	4.433	19.543	72,2	107
3.	Ostali poslovni rashodi	116	11	127	0,5	214	78	292	1,1	230
4.	Troškovi rezer. za kred. i dr. gubitke	1.181	1.384	2.565	10,2	1.631	1.477	3.108	11,5	121
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	361	211	572	2,3	312	175	487	1,8	85
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	17.838	7.273	25.111	100	19.068	7.978	27.046	100	108

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi s udjelom od 72,2%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 13,4%, te troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke sa 11,5%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,9% ukupnih rashoda MKO.

U promatranom razdoblju rashodi od kamata i slični rashodi povećani su za 0,1 milijun KM ili 3,2%, pri čemu su naknade za primljene kredite i ostali rashodi po kamatama i slični rashodi povećani za 12,2%, odnosno 18,1%. Rashodi po kamatama na pozajmljena sredstva smanjeni su za 0,8%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 1,2 milijuna KM ili 6,5%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 0,6 milijuna KM ili 5,8%. Troškovi usluga su porasli za 0,6 milijuna KM ili 13,3%, a materijalni troškovi za 0,1

milijun KM ili 15,1%, dok su ostali operativni troškovi smanjeni za 0,2 milijuna KM odnosno 15,7%. Troškovi amortizacije su porasli za 6%.

Ostali poslovni rashodi porasli su za 165 tisuća KM ili 129,9%, od čega je najveća stavka gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, dok su troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke porasli za 0,5 milijuna KM ili 21,2%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su smanjeni za 85 tisuća KM ili 14,9%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 18,83%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2022. prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 2,02%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 114,65%.

2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti s planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenje usklađenosti poslovanja MKO s regulatornim okvirom, u pogledu ostvarenja ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika financijskih usluga;
- praćenje portfelja koji je bio pod posebnim mjerama FBA za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- pravodobno i adekvatno poduzimanje aktivnosti u MKO u skladu s izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju nepravilnosti i slabosti u poslovanju.

Mikrokreditni sektor u FBiH treba u svom poslovanju, dosljedno primjenjivati propisane standarde i ograničenja u obavljanju poslova mikrokreditiranja, izvješćivanja i revizije. U vezi s navedenim, potrebno je da nadležna upravljačka tijela MKO osiguraju usklađenost poslovanja s regulatornim okvirom i propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika financijskih usluga²⁵, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite s propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja dobrih praksi upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sustava unutarnjih kontrola i neovisne funkcije unutarnje revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- nastavka i unapređenja suradnje sa AMFI, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za MKO;

²⁵ „Službene novine FBiH“, broj 31/14

- redovnog, ažurnog i točnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- poboljšanja transparentnosti poslovanja.

MKF koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te osigurala održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje s ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

2.2. LEASING SEKTOR

2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH

2.2.1.1. Broj leasing društava

Dozvolu FBA za obavljanje poslova leasinga na dan 31. 3. 2022. ima pet leasing društava u FBiH, te je u odnosu na kraj prethodne godine broj leasing društava povećan za jedno društvo, koje je registrirano u prvom kvartalu 2022. godine. U Prilogu 14. daju se osnovni podaci o leasing društvima koja sa 31. 3. 2022. čine leasing sektor u FBiH.

2.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva leasing društava u FBiH, prema podacima sa 31. 3. 2022. je sljedeća: tri leasing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, jedno leasing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno leasing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31. 3. 2022. u leasing sektoru u FBiH je zaposleno 98 radnika, što je za tri radnika ili 3% manje u odnosu na kraj prethodne godine (tablica 49).

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2021.		31. 3. 2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	73	72,3	72	73,5	99
2.	Viša stručna sprema – VŠS	4	4,0	3	3,1	75
3.	Srednja stručna sprema – SSS	18	17,8	17	17,3	94
4.	Ostali	6	5,9	6	6,1	100
	Ukupno	101	100	98	100	97

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31. 3. 2022. na razini leasing sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se četiri milijuna KM aktive, što je za 0,3 milijuna KM ili 7,8% više u odnosu na 31. 12. 2021.

2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.2.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2022. iznosi 390,9 milijuna KM i veća je za 17,2 milijuna KM ili 4,6% u odnosu na 31. 12. 2021. Na dva leasing društva, promatrano po veličini aktive, odnosi se 71,4 ukupne aktive leasing sektora u FBiH.

U Prilogu 15. dana je Zbirna bilanca stanja leasing društava u FBiH, dok je u Prilogu 16. dan pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31. 3. 2022.

U strukturi ukupne aktive leasing sektora u FBiH najznačajniji je udjel neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, koja iznose 294,4 milijuna KM ili 75,3% ukupne aktive. U usporedbi sa 31. 12. 2021., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća su za 3,8 milijuna KM ili 1,3%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća za iznos od 3,1 milijun KM ili 1%. Jedna banka koja obavlja poslove financijskog leasinga, na 31. 3. 2022. iskazuje neto potraživanja po osnovi ugovora financijskog leasinga u ukupnom iznosu od 41,9 milijuna KM, što ukazuje da neto potraživanja na razini leasing sustava iznose 336,3 milijuna KM i ista su za 5,8 milijuna KM ili 1,7% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovi financijskog leasinga na razini leasing sektora u FBiH, promatrano prema predmetu leasinga, ugovori koji su odobreni po osnovi financiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti sudjeluju sa 84,4%, ugovori po osnovi financiranja strojeva i opreme sudjeluju sa 15,1%, dok se na ugovore putem kojih su financirane nekretnine odnosi 0,5%.

Prema korisniku leasinga, 88,7% se odnosi na ugovore odobrene pravnim osobama, a 6,9% na ugovore odobrene fizičkim osobama.

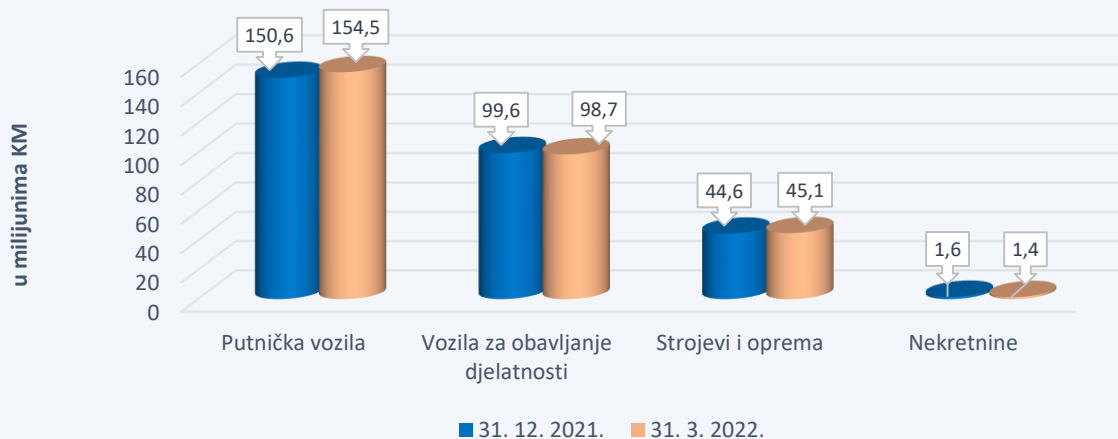
U tablici 50 iskazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu na razini leasing sektora u FBiH (potraživanja prije umanjena po osnovi rezervi za gubitke) na dan 31. 3. 2022.

- 000 KM -

Tablica 50: Struktura potraživanja po financijskom leasingu						
R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Udjel %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu leasinga					
1.1.	Putnička vozila	50.164	103.325	1.016	154.505	51,5
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	36.799	60.902	1.012	98.713	32,9
1.3.	Strojevi i oprema	18.790	25.963	361	45.114	15,1
1.4.	Nekretnine	165	1.195	17	1.377	0,5
1.5.	Ostalo	11	8	0	19	0,0
	Ukupno	105.929	191.393	2.406	299.728	100
2.	Prema korisniku leasinga					
2.1.	Pravne osobe	95.373	168.455	2.090	265.918	88,7
2.2.	Poduzetnici	3.758	6.965	91	10.814	3,6
2.3.	Fizičke osobe	5.914	14.423	215	20.552	6,9
2.4.	Ostalo	884	1.550	10	2.444	0,8
	Ukupno	105.929	191.393	2.406	299.728	100

U grafikonu 14 prikazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu s usporednim pregledom po godinama.

Grafikon 14: Struktura potraživanja po financijskom leasingu (uporedni pregled)

Bilančna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31. 3. 2022. iznosi 4,8 milijuna KM, što čini 1,2% ukupne aktive, a ista je za 0,4 milijuna KM ili 9,2% veća u odnosu na 31. 12. 2021. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno leasing društvo, na dan 31. 3. 2022. iznose 17 milijuna KM, što čini 4,4% ukupne aktive leasing sektora u FBiH, a što je za 8,7 milijuna KM ili 106,1% više u odnosu na 31. 12. 2021.

Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31. 3. 2022., koju iskazuju tri leasing društva, iznosi 67,3 milijuna KM i za 4,6 milijuna KM ili 7,3% je povećana u odnosu na 31. 12. 2021.

Struktura neto bilančnih pozicija aktive sektora leasinga u FBiH iskazana je u tablici 51:

- 000 KM -

Tablica 51: Struktura neto bilančnih pozicija aktive

R. br.	Opis	31.12.2021.	Udjel %	31.3.2022.	Udjel %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Financijski leasing	290.647	77,8	294.430	75,3	101
2.	Operativni leasing	62.702	16,8	67.277	17,2	107
3.	Zajam	0	0,0	0	0,0	-
4.	Ostala imovina*	20.387	5,4	29.196	7,5	143
	Ukupno	373.736	100	390.903	100	105

* U ostalu imovinu uključeni su novac i novčani ekvivalenti, plasmani bankama i ostala aktiva

2.2.2.2. Kapital i obveze

Ukupni kapital leasing društava na 31. 3. 2022. iznosi 31,8 milijuna KM, što čini 8,2% ukupne pasive leasing sektora u FBiH, a u usporedbi sa 31. 12. 2021., navedena pozicija je povećana za 2,4 milijuna KM ili 8%.

Ukupne obveze leasing sektora na dan 31. 3. 2022. iznose 359,1 milijun KM, što čini 91,8% ukupne pasive leasing društava u FBiH. U usporedbi sa stanjem na 31. 12. 2021. ukupne obveze na razini sektora povećane su za iznos od 14,8 milijuna KM ili 4,3%.

Obveze leasing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31. 3. 2022. iznose 350,7 milijuna KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive leasing sektora u FBiH, s obzirom da čine 89,7% ukupne pasive. U usporedbi sa 31. 12. 2021., pozicija obveza po kreditima je veća za iznos od 14,4 milijuna KM ili 4,3%. Promatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantan je udjel dugoročnih kredita u obvezama po uzetim kreditima.

2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Prema izvještajnim podacima na razini leasing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2022. (tablica 52) iskazane su u iznosu od 5,3 milijuna KM i manje su u odnosu na 31. 12. 2021. za 0,4 milijuna KM ili 6,7%.

U strukturi potraživanja po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2022. iskazano je ukupno 2,4 milijuna KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su veća za 18 tisuća KM ili 0,8% u odnosu na 31. 12. 2021.

- 000 KM -

Tablica 52: Pregled rezervi za financijski leasing

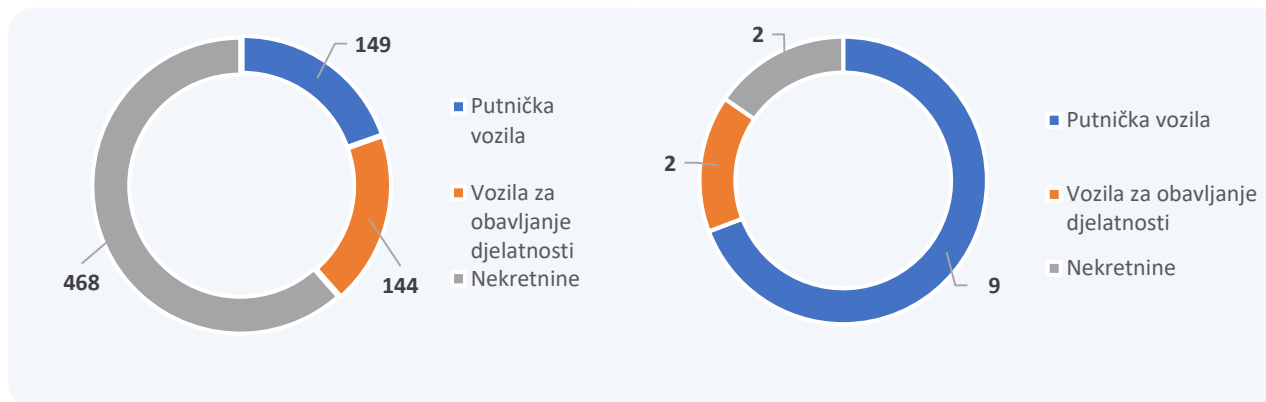
R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za financ. leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za financ. leasing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
								Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7x3	10=8x4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,5%	0,5%	296.791	1.398	47.737	623	239	3	4.738	4.980
2.	60-90	10%	10%	651	0	198	0	20	0	9	29
3.	90-180	50%	50%	799	0	368	0	184	0	32	216
4.	preko 180	100%	75%	89	0	73	0	73	0	0	73
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				298.330	1.398	48.376	623	516	3	4.779	5.298

Ukupan iznos otpisanih potraživanja na dan 31. 3. 2022. iznosi 6,8 milijuna KM, što je smanjenje u odnosu na 31. 12. 2021. za 0,1 milijun KM ili 1,9%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga, uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga na dan 31. 3. 2022. na razini leasing sektora FBiH iznosi 0,8 milijuna KM i smanjena je u odnosu na 31. 12. 2021. za 67 tisuća KM ili 8,1%, dok je ukupno 13 izuzetih predmeta, uz zabilježeno smanjenje broja izuzetih predmeta za šest ili 31,6% (grafikon 15).

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2022., na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 38,5%. Na nekretnine (poslovne objekte) odnosi se 61,5% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno leasing društvo.

Grafikon 15: Struktura procijenjene tržišne vrijednost izuzetih predmeta leasinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta

Promatrano na razini leasing sustava FBiH na dan 31. 3. 2022., tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga iznosi 0,8 milijuna KM i ista je smanjena za iznos od 3,7 milijuna KM u odnosu na 31. 12. 2021. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta leasinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove leasinga odnosi se dvije tisuće KM ili 0,3% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na razini leasing sustava. Na značajno smanjenje navedene pozicije utjecalo je smanjenje vrijednosti na poziciji nekretnina koje iskazuje banka koja obavlja poslove leasinga. Nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja banka je vrednovala u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno iste je svela na jednu KM.

2.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri leasing društva, na razini sektora leasinga u FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 2,4 milijuna KM, što predstavlja povećanje za 1,1 milijun KM u odnosu na isto razdoblje 2021. godine (tablica 53). Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 2,5 milijuna KM (tri leasing društva), dok je gubitak iskazalo jedno leasing društvo u iznosu od 0,1 milijun KM.

- 000 KM -

Tablica 53: Ostvareni financijski rezultat leasing društava

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.	
		Iznos	Broj leasing društava	Iznos	Broj leasing društava
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	1.628	3	2.475	3
2.	Gubitak	356	1	119	1
Ukupno		1.272	4	2.356	4

U Prilogu 17. dan je zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava u FBiH za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2022.

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2022. iznose 9,8 milijuna KM i isti su veći za 1,5 milijuna KM ili 17,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (tablica 54).

- 000 KM -

Tablica 54: Struktura ukupnih prihoda leasing društava

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	18	0,2	23	0,3	128
1.2.	Kamate po financijskom leasingu	2.772	33,1	3.008	30,6	109
1.3.	Ostali prihodi od kamate	426	5,1	474	4,8	111
	Ukupno 1	3.216	38,4	3.505	35,7	109
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	4.625	55,3	5.258	53,5	114
2.2.	Naknada za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
2.3.	Ostali operativni prihodi	529	6,3	959	9,8	181
	Ukupno 2	5.154	61,6	6.217	63,3	121
3.	Prihod po osnovi otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	101	1,0	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	8.370	100	9.823	100	117

Prihodi od kamata i slični prihodi leasing sektora FBiH iznose 3,5 milijuna KM, te čine 35,7% ukupnih prihoda leasing sektora, a isti su veći za 0,3 milijuna KM ili 9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovi kamata po financijskom leasingu u ukupnom iznosu od tri milijuna KM i isti su za 0,2 milijuna KM ili 8,5% veći u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Operativni prihodi iznose 6,2 milijuna KM s udjelom od 63,3% u ukupnim prihodima leasing sektora, i u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine povećani za iznos od 1,1 milijun KM ili 20,6%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 0,6 milijuna KM ili 13,7%, dok su ostali operativni prihodi povećani za 0,4 milijuna KM ili 81,3%. U razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022. iskazan je prihod po osnovi otpuštanja rezervi za gubitke u iznosu od 0,1 milijun KM, koji čini 1% ukupnih prihoda leasing sektora. Dva leasing društva iskazala su prihod na navedenoj poziciji.

Ukupni rashodi leasing sektora u FBiH

Ukupni rashodi za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2022. iznose 7,4 milijuna KM, a isti su veći za 0,4 milijuna KM ili 5,2% u odnosu na prethodnu godinu (tablica 55).

- 000 KM -

Tablica 55: Struktura ukupnih rashoda leasing društava

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	984	13,8	1.098	14,7	112
1.2.	Naknade za obradu kredita	20	0,3	29	0,4	145
1.3.	Ostali rashod po kamati	0	0,0	1	0,0	-
	Ukupno 1	1.004	14,1	1.128	15,1	112
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	1.129	15,9	1.190	15,9	105
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	3.012	42,4	3.253	43,6	108
2.3.	Ostali troškovi	1.779	25,1	1.896	25,4	107
	Ukupno 2	5.920	83,4	6.339	84,9	107
3.	Troškovi rezervi	174	2,5	0	0,0	0
4.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	7.098	100	7.467	100	105

Rashodi od kamata i slični rashodi u leasing sektoru iznose 1,1 milijun KM, s udjelom od 15,1% u ukupnim rashodima leasing sektora, te su veći u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine za 0,1 milijun KM ili 12,4%. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su rast za 0,1 milijun KM ili 11,6%.

U promatranom razdoblju ukupni operativni rashodi leasing sektora iznose 6,3 milijuna KM s udjelom od 84,9% u ukupnim rashodima leasing sektora, i isti su veći za 0,4 milijuna KM ili 7,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi povećani troškovi plaća i doprinosa za 5,4%, troškovi poslovnog prostora za 8%, dok su ostali troškovi povećani za 6,6%.

2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga ostvarenih na razini leasing sustava u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022. iznosi 53,6 milijuna KM i veća je za 8,9 milijuna KM ili 20% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine, od čega se na leasing sektor, kojeg čini četiri leasing društva, odnosi 47,5 milijuna KM, odnosno 88,7% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na razini leasing sustava.

Broj novozaključenih ugovora na razini leasing sustava, u istom razdoblju iznosi 1.025, što je za 135 ugovora ili 15,2% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Od toga se na leasing sektor odnosi 964 ugovora ili 94% od ukupnog broja zaključenih ugovora na razini leasing sustava. Prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sustava zaključenih u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022. iznosi 52,3 tisuće KM i ista je veća za 4,2% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 50,2 tisuće KM, dok prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sektora iznosi 49,3 tisuće KM što je za 2% manje u odnosu na isto razdoblje 2021. godine kada je iznosila 50,3 tisuće KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022., na ugovore financijskog leasinga odnosi se 80%, dok se na ugovore operativnog leasinga odnosi 20%.

U tablici 56 prikazan je usporedni pregled broja zaključenih ugovora u razdoblju od 1. 1. do 31. 3. 2022. i u istom razdoblju prethodne poslovne godine, kao i usporedni pregled ostvarenog iznosa novozaključenih ugovora u istim razdobljima:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	1.1. - 31.12.2020.						1.1. - 31.12.2021.					
		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	673	29.263	164	6.429	837	35.692	699	36.349	250	10.740	949	47.089
2.	Oprema	53	8.972	0	0	53	8.972	74	6.409	0	0	74	6.409
3.	Nekretnine	0	0	0	0	0	0	2	96	0	0	2	96
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	726	38.235	164	6.429	890	44.664	775	42.854	250	10.740	1.025	53.594

Ukupan iznos novih financiranja u izvještajnom razdoblju ostvarila su tri leasing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima financijskog leasinga kao pravni sljednik leasing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika financijskog leasinga, dominiraju plasmani prema pravnim osobama, koji čine 91% ukupnog iznosa financiranja u razdoblju 1.1. - 31. 3. 2022. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderirane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderirana NKS za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2022. iznosi 2,95% za kratkoročne ugovore i 3,69% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 6,10%, a za dugoročne 6,49%. Ukupna prosječna ponderirana NKS iznosi 3,69%, a EKS 6,49%. U usporedbi s istim razdobljem 2021. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderirana NKS od 4,06% i EKS od 7,47%, evidentan je pad NKS za 0,37 postotnih bodova i EKS za 0,98 postotnih bodova.

U Prilogu 18. dan je pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS po ugovorima o financijskom leasingu zaključenim u razdoblju 1. 1. - 31. 3. 2022., prema ročnosti, predmetu i korisniku leasinga.

Razlike u visini prosječnih ponderiranih EKS prema korisnicima leasinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene s fizičkim osobama nije istovjetan izračunu iste u ugovorima zaključenim s pravnim osobama, s obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore s fizičkim osobama zakonska obveza.

U Prilogu 18a. dat je uporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku leasinga.

Razlike između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu i plaća se unaprijed od strane korisnika leasinga, kao i kreiranje ugovora financijskog leasinga sa otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi leasing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava u FBiH nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja leasing sektora, putem posrednih i neposrednih kontrola;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti leasing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definiranja parametara zaštite kapitala u subjektima leasing sektora u FBiH;
- praćenje portfelja koji je bio pod posebnim mjerama FBA za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sustava upravljanja rizicima u leasing sektoru, odnosno sustavu u FBiH i kvalitete sveukupnog upravljanja;
- daljnju suradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za leasing društva, kao i suradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi financijskog leasinga u CRK-u;

- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje leasing sektora u FBiH.
- U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava, FBA očekuje od subjekata leasing sustava u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga financiranja putem leasinga, a koje su usmjerene na:
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog leasing poslovanja;
 - kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
 - unapređenje sustava upravljanja rizicima koji proizlaze iz leasing poslovanja i okruženja, pravovremeno identificiranje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
 - osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti s poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje;
 - dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

2.3. FAKTORING POSLOVI

2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH

Sukladno odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati gospodarsko društvo organizirano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA, i banka čije je poslovanje uređeno propisima koji reguliraju poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring poslovanje u FBiH sa 31. 3. 2022. obavljaju četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Subjekti koji pružaju usluge faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2022. zaključili su 62 ugovora o faktoringu, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Uspoređujući izvještajne podatke s istim razdobljem prethodne godine, broj zaključenih ugovora je manji za 35 ugovora ili 36,1%.

Sa 31. 3. 2022. zaključen je 61 ugovor o faktoringu s pravom regresa ili 98,4% i jedan ugovor o faktoringu bez prava regresa ili 1,6%. Pružatelji usluga faktoringa u promatranom razdoblju nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inozemnom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2022. iznosi 42 milijuna KM, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine povećanje od 3,8 milijuna KM ili 9,8%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, s usporednim podacima i trendom u naznačenim razdobljima, prikazane su u tablici 57:

- 000 KM -

Tablica 57: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti

R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima				Indeks (5/3)
		1.1. - 31.3.2021.		1.1. - 31.3.2022.		
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Faktoring s pravom regresa	21.785	56,9	17.232	41,0	79
2.	Faktoring bez prava regresa	16.485	43,1	24.788	59,0	150
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	38.270	100	42.020	100	110
4.	Domaći faktoring	38.270	100,0	42.020	100,0	110
5.	Inozemni faktoring	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	38.270	100	42.020	100	110

Promjena u strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa sa 31. 3. 2022., odnosila se na udjele faktoringa bez prava regresa i faktoringa s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Promatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospeljeću, najveći udjel u ukupnom volumenu sa 31. 3. 2022. od 95,3% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi udjel od 4,7% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom razdoblju prethodne godine najveći udjel su imala potraživanja ročnosti do 60 dana (74,8%) u ukupnom volumenu.

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveći udjel imaju javna poduzeća, s obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja koja sa 31. 3. 2022. iznose 24,8 milijuna KM, što čini 58,8% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH. Slijedi udjel privatnih poduzeća i društava sa 17,2 milijuna KM ili 41% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH i vladinih institucija sa 75 tisuća KM ili 0,2% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH.

Prema sektorskoj strukturi u segmentu privatnih poduzeća i društava, ukupno isplaćeni predujmovi dobavljačima (prodavaoci potraživanja) iznose 41,1 milijun KM ili 100% od ukupnog iznosa isplaćenih predujmova. Promatrajući domaći faktoring prema vrsti regresa u segmentu privatnih poduzeća i društava, iznos od 24,7 milijuna KM ili 60,2% se odnosi na faktoring bez prava regresa, a iznos od 16,4 milijuna KM ili 39,8% na faktoring s pravom regresa. U segmentu javnih poduzeća nije bilo isplaćenih predujmova prema dobavljačima.

Po osnovi ugovora o faktoringu na dan 31. 3. 2022., banke su potraživale ukupno 22,2 milijuna KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 12,1 milijun KM ili 54,2% odnosi na faktoring s pravom regresa, a 10,1 milijun KM ili 45,8% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospeljećima je sljedeća: s ugovorenim dospeljećem do 60 dana - 81,6%, od 61 do 90 dana - 8,5%, a od 91 do 180 dana - 9,9%.

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2022., iznose 355 tisuća KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada). U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa su bili na istoj razini (355 tisuća KM). U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 33,2% se odnosi na faktoring s pravom regresa, a 66,8% na faktoring bez prava regresa.

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH i izgradnju povjerenja pružatelja usluga faktoringa;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i suradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi faktoringa u CRK-u;
- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvješća i kontrolom na licu mjesta.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sustava da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja s regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sustava upravljanja rizicima, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje eventualnih prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informiranje klijenata o uslugama faktoringa.

ZAKLJUČAK

S ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankovnog sustava i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH za čiji nadzor je nadležna FBA, kontinuirano se nadzire poslovanje SBS, izvršavajući planirane i izvanredne aktivnosti, te poduzimajući mjere u skladu sa zakonskim ovlaštenjima.

Poslovanje banaka u FBiH u prvom kvartalu 2022. godine je bilo pod utjecajem globalnih geopolitičkih dešavanja. Zabilježen je rast novčanih sredstava i ukupnog kapitala, a blagi pad ukupne aktive, kredita, ulaganja u vrijednosne papire i depozita, kao i profitabilnosti u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Na temelju iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2022., može se zaključiti da je isti stabilan, adekvatno kapitaliziran, likvidan i profitabilan. Udjel nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, kao ključnog indikatora kvalitete kredita, bilježi smanjenje u odnosu na kraj prethodne godine. FBA skreće pažnju na obvezu banaka kod upravljanja kreditnim rizikom i formiranja rezervi za očekivane kreditne gubitke sukladno najboljim procjenama kreditnog rizika, a posebno cijeneći pojačane pritiske naglih promjena makroekonomskih indikatora i moguće efekte na rizične izloženosti i adekvatnu razinu rezerviranja. Od ključnog značaja je kvaliteta sveukupnog sustava upravljanja u bankama, adekvatno i efikasno funkcioniranje sustava upravljanja rizicima i adekvatno kapitalno pokriće rizika u poslovanju kroz ispunjenje propisanih zahtjeva za izračun regulatornog kapitala.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakterizira blagi pad aktive, neznatan rast bruto mikrokreditnog portfelja kao najznačajnije stavke aktive, te blagi rast ukupnog kapitala, kao dominantne stavke pasive. Obveze po uzetim kreditima zabilježile su pad. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, broj zaključenih ugovora i isplate mikrokredita zabilježili su rast. Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH bilježi se smanjenje financijskog rezultata. Na razini leasing sustava u FBiH sa 31. 3. 2022. iskazano je povećanje aktive, bruto i neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, obveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na 31. 12. 2020. Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora također su zabilježili rast u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U promatranom razdoblju na razini leasing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju leasing društava. Faktoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog financiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31. 3. 2022. odvijalo se isključivo kroz obavljanje funkcije financiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, zabilježeno je povećanje vrijednosti otkupljenog nominalnog iznosa novčanih potraživanja i iznosa isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima pružatelja usluga faktoringa, a smanjenje broja zaključenih ugovora o faktoringu. Ova oblast je i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH.

Trenutno okruženje u kojem posluju SBS karakterizira neizvjesnost u vezi s budućim globalnim, ekonomskim i geopolitičkim kretanjima. Rezultati bankovnog sustava upućuju na dostignutu stabilnost, održivost i otpornost bankovnog sustava. FBA je poduzela ključne aktivnosti oko pokretanja postupka restrukturiranja jedne banke koji je početkom travnja 2022. godine uspješno okončan. U narednom razdoblju posebna pažnja će se posvetiti upravljanju kreditnim rizikom, karakteristikama portfelja i rastu koji je u korelaciji sa stvarnim jačanjem ekonomije. FBA će nastaviti aktivno nadzirati rad SBS sukladno važećim aktima i planovima, te poduzimati izvanredne aktivnosti u slučaju dodatne potrebe za djelovanjem u nastalim situacijama.

POPIS PRILOGA

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

75

- Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2022.
- Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2022.
- Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po šemi FBA - 31. 3. 2022.
- Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

81

- Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2022.
- Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2022.
- Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2022.
- Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO
- Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2022.
- Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2022.

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

88

- Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2022.
- Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2022.
- Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2022.
- Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31. 3. 2022.
- Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2022.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	334	Sanela Pašić
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	www.asabanka.ba	319	Samir Mustafić
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	445	Alek Bakalović
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	www.intesasanpaolobanka.ba	572	Marco Trevisan
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	www.nlb.ba	462	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	www.pbs.ba	187	Hamid Pršeš
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	149	Amir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	www.raiffeisenbank.ba	1.269	James Daniel Stewart, Jr
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo*	www.sberbank.ba	418	Eksterni upravnik
11.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	www.sparkasse.ba	510	Amir Softić
12.	UniCredit Bank d.d.	www.unicreditbank.ba	1.195	Amina Mahmutović
13.	UNION BANKA DD SARAJEVO	www.unionbank.ba	197	Vedran Hadžiahmetović
14.	ZiraatBank BH d.d.	www.ziraatbank.ba	301	Bülent Suer
UKUPNO			6.439	

*Banka od 12. 5. 2022. posluje pod imenom ASA BANKA NAŠA I SNAŽNA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO

Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31. 12. 2021.	%	31. 3. 2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih	7.989.239	30,9	8.066.578	31,5	101
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.813.229	14,7	3.844.371	15,0	101
	1.b. Kamatonosni računi depozita	4.176.010	16,2	4.222.207	16,5	101
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.742.810	6,7	1.631.873	6,4	94
3.	Plasmani drugim bankama	350.452	1,3	210.717	0,8	60
4.	Kreditni, potraživanja po poslovima leasinga i dospjela potraživanja	15.890.821	61,4	15.682.769	61,3	99
	4.a. Krediti	15.120.075	58,4	14.962.628	58,5	99
	4.b. Potraživanja po poslovima leasinga	46.521	0,2	46.927	0,2	101
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima leasinga	724.225	2,8	673.214	2,6	93
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	223.198	0,9	252.567	1,0	113
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	491.588	1,9	490.059	1,9	100
7.	Ostale nekretnine	25.333	0,1	21.369	0,1	84
8.	Investicije u ovisna i pridružena društva	13.860	0,1	13.860	0,1	100
9.	Ostala aktiva	317.273	1,2	316.007	1,2	100
10.	MINUS: Ispravci vrijednosti	1.153.746	4,5	1.112.937	4,3	96
	10.a. Ispravci vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.099.948	4,3	1.056.475	4,1	96
	10.b. Ispravci vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	53.798	0,2	56.462	0,2	105
11.	UKUPNA AKTIVA	25.890.828	100	25.572.862	100	99
OBVEZE						
12.	Depoziti	21.184.952	81,8	20.719.730	81,0	98
	12.a. Kamatonosni depoziti	14.090.013	54,4	13.720.109	53,6	97
	12.b. Nekamatonosni depoziti	7.094.939	27,4	6.999.621	27,4	99
13.	Uzete pozajmice - dospjele obveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje izvanbilančnih obveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	779.075	3,0	771.060	3,0	99
	16.a. s preostalim rokom dospjeća do jedne godine	313.719	1,2	290.121	1,1	92
	16.b. s preostalim rokom dospjeća preko jedne godine	465.356	1,8	480.939	1,9	103
17.	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	167.557	0,7	167.557	0,7	100
18.	Ostale obveze	650.947	2,5	786.073	3,1	121
19.	UKUPNE OBVEZE	22.782.681	88,0	22.444.570	87,8	99
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	343	0,0	343	0,0	100
21.	Obične dionice	1.382.522	5,3	1.382.522	5,4	100
22.	Emisioni ažio	137.290	0,6	137.290	0,5	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.202	0,5	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.297.650	5,0	1.536.435	6,0	118
24.	Tečajne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	290.342	1,1	71.702	0,3	25
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.108.147	12,0	3.128.292	12,2	101
28.	UKUPNE OBVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	25.890.828	100	25.572.862	100	99
PASIVNA I NEUTRALNA PODBILANCA		712.283		713.016		
UKUPNO		26.603.111		26.285.878		99

Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Financijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	1.039.870	4,1	530.289	3,4	804.688	3,9	813
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	1.091.319	4,3	621.708	4,0	967.284	4,7	5.683
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	1.507.772	5,9	905.290	5,8	1.217.486	5,9	2.509
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	2.427.328	9,5	1.622.834	10,3	1.777.878	8,6	6.380
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	118.061	0,5	56.962	0,4	84.386	0,4	-5
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	1.441.965	5,6	933.436	6,0	1.170.278	5,6	5.274
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	563.118	2,2	324.080	2,1	468.239	2,3	1.430
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	765.848	3,0	546.919	3,5	521.148	2,5	1.179
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	4.743.970	18,6	2.635.270	16,8	3.901.971	18,8	9.118
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	1.443.678	5,6	1.025.373	6,5	1.198.473	5,8	4.548
11.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	1.923.979	7,5	1.298.579	8,3	1.596.368	7,7	8.157
12.	UniCredit Bank d.d.	6.301.573	24,6	3.890.946	24,8	5.234.122	25,3	24.560
13.	UNION BANKA DD SARAJEVO	1.036.443	4,1	380.087	2,4	900.911	4,3	210
14.	ZiraatBank BH d.d.	1.167.938	4,6	910.996	5,8	876.498	4,2	1.846
UKUPNO		25.572.862	100	15.682.769	100	20.719.730	100	71.702

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

Opis	Razina kreditnog rizika 1	Razina kreditnog rizika 2	Razina kreditnog rizika 3	Ukupni bruto krediti po razinama kreditnog rizika	ECL za Razinu 1 kreditnog rizika	ECL za Razinu 2 kreditnog rizika	ECL za Razinu 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravne osobe (1.1. do 1.21.)	6.517.787	954.463	543.974	8.016.224	74.698	114.492	407.468	596.658
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	85.694	9.000	33.626	128.320	826	470	23.338	24.634
1.2. B Vađenje ruda i kamena	90.418	11.274	761	102.453	1.128	2.648	467	4.243
1.3. C Prerađivačka industrija	1.419.838	283.468	241.340	1.944.646	16.961	35.701	179.091	231.753
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	191.930	20.309	3.365	215.604	1.954	3.933	2.831	8.718
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	29.502	2.928	2.259	34.689	284	171	1.408	1.863
1.6. F Građevinarstvo	398.987	51.699	26.082	476.768	4.583	4.318	20.775	29.676
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.451.660	231.407	141.356	2.824.423	22.916	22.634	115.014	160.564
1.8. H Prijevoz i skladištenje	268.092	57.286	16.225	341.603	2.958	6.035	13.324	22.317
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	91.331	127.593	29.286	248.210	1.259	20.461	22.479	44.199
1.10. J Informacije i komunikacije	108.935	13.473	7.479	129.887	992	1.318	3.794	6.104
1.11. K Financ. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	706.364	2.923	0	709.287	12.129	152	0	12.281
1.12. L Poslovanje nekretninama	71.078	97.691	9.369	178.138	1.161	13.540	6.053	20.754
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	157.276	13.888	22.300	193.464	2.570	1.005	12.074	15.649
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	25.615	7.268	3.044	35.927	343	832	2.056	3.231
1.15. O Javna uprava i obrana; obv. soc. osiguranje	268.083	5.998	0	274.081	3.476	275	0	3.751
1.16. P Obrazovanje	6.837	716	2.417	9.970	69	69	533	671
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	61.460	7.818	1.491	70.769	505	491	955	1.951
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	25.349	3.955	385	29.689	208	329	312	849
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	59.335	5.769	3.189	68.293	376	110	2.964	3.450
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	3	0	0	3	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	6.721.595	540.060	404.890	7.666.545	80.507	58.207	321.103	459.817
2.1. Opća potrošnja	5.157.929	473.407	369.071	6.000.407	69.206	52.355	295.257	416.818
2.2. Stambena izgradnja	1.488.155	59.163	29.966	1.577.284	10.273	5.300	20.879	36.452
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	75.511	7.490	5.853	88.854	1.028	552	4.967	6.547
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	13.239.382	1.494.523	948.864	15.682.769	155.205	172.699	728.571	1.056.475

Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2021.	%	1.1. - 31.3.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	194	0,1	235	0,1	121
2)	Plasmani drugim bankama	885	0,3	616	0,2	70
3)	Kreditni i poslovi leasinga	154.291	59,2	152.293	53,8	99
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	1.046	0,4	1.394	0,5	133
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0,0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim izvanbilančnim obvezama	1	0,0	1	0,0	100
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	14.761	5,7	16.706	5,9	113
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	171.178	65,7	171.245	60,5	100
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	20.654	7,9	16.229	5,7	79
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obveze	0	0,0	0	0,0	-
4)	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.851	0,7	1.274	0,4	69
5)	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	1.710	0,7	1.583	0,6	93
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	6.047	2,3	10.932	3,9	181
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	30.262	11,6	30.018	10,6	99
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	140.916	54,1	141.227	49,9	100
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja s devizama	13.770	5,3	20.781	7,4	151
b)	Naknade po kreditima	2.524	1,0	3.469	1,2	137
c)	Naknade po izvanbilančnim poslovima	5.733	2,2	5.993	2,1	105
d)	Naknade za izvršene usluge	78.802	30,2	92.950	32,8	118
e)	Prihod iz poslova trgovanja	251	0,1	123	0,0	49
f)	Ostali operativni prihodi	18.575	7,1	18.500	6,6	100
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	119.655	45,9	141.816	50,1	119
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	260.571	100	283.043	100	109
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obveze i ost. vrijed. usklađenja	20.661	7,9	36.718	13,0	178
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.574	12,9	38.155	13,5	114
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	54.235	20,8	74.873	26,5	138
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plaća i doprinosa	64.186	24,6	65.581	23,2	102
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	39.802	15,3	43.612	15,4	110
3)	Ostali operativni troškovi	22.928	8,8	26.470	9,3	115
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	126.916	48,7	135.663	47,9	107
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	181.151	69,5	210.536	74,4	116
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	211.413		240.554		114
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	79.436	30,5	72.512	25,6	91
5.	GUBITAK	16	0,0	5	0,0	31
6.	POREZI	433	0,2	818	0,3	189
7.	DOBIT PO OSNOVI POVEĆANJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	47	0,0	51	0,0	109
8.	GUBITAK PO OSNOVI SMANJENJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	4	0,0	38	0,0	950
9.	NETO-DOBIT	79.046	30,3	71.707	25,3	91
10.	NETO-GUBITAK	16	0,0	5	0,0	31
11.	FINANCIJSKI REZULTAT (9.-10.)	79.030		71.702		91

Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne kredite	2,77	3,04	2,36	2,65	2,25	2,49	2,12	2,39	2,01	2,25
1.1.	Gospodarstvu	2,71	2,92	2,31	2,53	2,21	2,41	2,07	2,29	1,97	2,17
1.2.	Stanovništvu	8,40	16,44	7,82	15,28	8,36	15,04	8,38	14,44	7,88	13,65
1.3.	Ostalo	3,19	3,40	2,42	2,94	2,46	2,59	2,24	2,33	2,08	2,42
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne kredite	5,02	6,12	4,67	5,65	4,53	5,47	4,73	5,64	4,20	4,98
2.1.	Gospodarstvu	3,83	4,19	3,44	3,68	3,16	3,41	3,56	3,82	3,33	3,59
2.2.	Stanovništvu	5,86	7,49	5,42	6,83	5,41	6,81	5,49	6,82	4,78	5,91
2.3.	Ostalo	3,72	3,89	3,58	3,80	3,65	3,94	4,21	4,92	2,46	2,60
3.	Ukupno pon. kamatne stope	3,69	4,30	3,36	3,94	3,06	3,55	3,30	3,85	3,08	3,59
3.1.	Gospodarstvu	2,97	3,21	2,57	2,79	2,38	2,59	2,44	2,67	2,35	2,57
3.2.	Stanovništvu	5,90	7,65	5,46	6,97	5,46	6,96	5,53	6,93	4,81	5,99
3.3.	Ostalo	3,24	3,44	2,49	2,99	2,66	2,82	2,82	3,09	2,14	2,44

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su krediti vladi i vladinim institucijama, krediti bankama i drugim financijskim institucijama i ostali krediti.

Prosječne ponderirane NKS i EKS na depozite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne depozite	0,34	0,35	0,26	0,26	0,51	0,51	0,18	0,18	0,15	0,15
1.1.	Gospodarstvu	0,50	0,50	0,70	0,70	0,39	0,39	0,45	0,45	0,22	0,22
1.2.	Stanovništvu	0,21	0,23	0,21	0,21	0,48	0,48	0,10	0,10	0,04	0,04
1.3.	Ostalo	0,35	0,36	0,20	0,19	0,55	0,55	0,15	0,15	0,15	0,15
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne depozite	1,10	1,11	1,49	1,29	0,94	0,95	0,86	0,88	0,46	0,46
2.1.	Gospodarstvu	1,30	1,30	1,43	1,43	1,06	1,07	0,98	0,98	0,53	0,53
2.2.	Stanovništvu	1,10	1,11	1,49	1,15	0,98	0,99	0,87	0,88	0,49	0,49
2.3.	Ostalo	0,97	0,98	1,67	1,66	0,74	0,74	0,68	0,73	0,22	0,22
3.	Ukupno pon. kamatne stope	0,66	0,66	0,93	0,82	0,78	0,79	0,56	0,57	0,30	0,30
3.1.	Gospodarstvu	1,03	1,03	1,25	1,25	0,78	0,78	0,80	0,80	0,44	0,44
3.2.	Stanovništvu	0,93	0,94	1,29	1,01	0,90	0,92	0,73	0,75	0,39	0,39
3.3.	Ostalo	0,43	0,44	0,41	0,40	0,61	0,61	0,27	0,28	0,16	0,16

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su depoziti vlade i vladinih institucija, depoziti banaka i drugih financijskih institucija i ostali depoziti.

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2022.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	www.credo.centar.ba	Bernard Stojanović	13
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	189
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	www.eki.ba	Esad Uzunić	168
4.	Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Melika Hadžijamaković - Salihović	40
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	www.lider.ba	Džavid Sejfović	69
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija – Bašić	58
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	6
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	202
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	www.mikra.ba	Sanin Čampara	159
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	www.mikroaldi.org	Omar Softić	34
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	www.partner.ba	Senad Sinanović	283
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	9
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	170
UKUPNO				1.400

Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31. 3. 2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	45.096	8,9	39.814	7,8	88
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	27.865	5,5	29.450	5,8	106
1b)	Kamatonosni računi depozita	17.231	3,4	10.364	2,0	60
2.	Plasmani bankama	1.660	0,3	2.560	0,5	154
3.	Kreditni	402.924	79,1	405.615	80,1	101
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.631	0,7	4.034	0,8	111
3b)	Neto krediti (3-3a)	399.293	78,4	401.581	79,3	101
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	25.577	5,0	25.180	5,0	98
5.	Dugoročne investicije	33.888	6,7	33.888	6,7	100
6.	Ostala aktiva	3.652	0,7	3.561	0,7	98
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	10	0,0	10	0,0	100
8.	UKUPNO AKTIVA	509.156	100	506.574	100	99
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	16.141	3,2	12.442	2,5	77
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	184.670	36,3	183.937	36,3	100
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.115	0,2	995	0,2	89
10.	Ostale obveze	25.488	5,0	24.248	4,8	95
11.	UKUPNO OBVEZE	227.414	44,7	221.622	43,8	97
12.	Donirani kapital	48.098	9,4	48.098	9,5	100
13.	Temeljni kapital	3.696	0,7	3.696	0,7	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	283.956	55,8	287.238	56,7	101
14a)	za prethodne godine	270.562	53,2	283.949	56,1	105
14b)	za tekuću godinu	13.394	2,6	3.289	0,6	25
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.078	10,8	55.120	10,9	100
15a)	za prethodne godine	54.954	10,8	55.078	10,9	100
15b)	za tekuću godinu	124	0,0	42	0,0	34
16.	Ostale rezerve	1.070	0,2	1.040	0,2	97
17.	UKUPNO KAPITAL	281.742	55,3	284.952	56,2	101
18.	UKUPNO PASIVA	509.156	100	506.574	100	99
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	138.239		137.984		100
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	9.270		11.180		121
21.	Komisioni poslovi	213		212		100
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	400		400		100
23.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	30.848		31.494		102

Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31. 3. 2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	19.829	10,7	14.597	8,2	74
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	19.579	10,6	14.347	8,1	73
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,1	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	160.441	87,0	160.240	89,9	100
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.888	1,5	3.345	1,9	116
3b)	Neto krediti (3-3a)	157.553	85,5	156.895	88,0	100
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	5.151	2,8	4.969	2,8	96
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.789	1,0	1.837	1,0	103
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	184.322	100	178.298	100	97
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	1.500	0,8	1.700	0,9	113
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	121.238	65,8	114.286	64,1	94
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.285	0,7	1.184	0,7	92
10.	Ostale obveze	8.201	4,4	7.537	4,2	92
11.	UKUPNO OBVEZE	132.224	71,7	124.707	69,9	94
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Temeljni kapital	34.177	18,6	34.177	19,2	100
14.	Emisioni ažio	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	7.566	4,1	7.759	4,3	103
15a)	prethodnih godina	6.614	3,6	7.565	4,2	114
15b)	tekuće godine	952	0,5	194	0,1	20
16.	Zakonske rezerve	4.214	2,3	4.214	2,4	100
17.	Ostale rezerve	6.141	3,3	7.441	4,2	121
18.	UKUPNO KAPITAL	52.098	28,3	53.591	30,1	103
19.	UKUPNO PASIVA	184.322	100	178.298	100	97
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	11.232		12.407		110
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	9.333		10.610		114
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	11.383		13.380		118

Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfelja umanjen za odgođeni prihod po naknadama	Financijski rezultat	Plasmani
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	3.095	3.034	71	1.030
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	167.800	148.920	1.507	27.609
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	107.539	55.322	517	16.786
4.	Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	7.403	6.672	-1.392	2.595
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	27.949	26.138	90	5.874
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	5.753	4.310	-2	953
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	1.053	509	28	71
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	81.802	74.373	717	18.506
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	56.042	46.925	269	12.509
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	8.330	7.654	53	1.743
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	158.323	138.836	1.291	25.764
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	2.493	1.899	-40	594
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	57.290	46.003	294	13.194
UKUPNO		684.872	560.595	3.403	127.228

Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2022.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH - razdoblje 1.1. - 31.3.2022.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	Ponderirana NKS (prosječna) %	Ponderirana EKS (prosječna) %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	10.335	13.215	19,85	28,50
1.1.	Uslužne djelatnosti	249	572	19,72	27,39
1.2.	Trgovinu	49	131	17,73	24,05
1.3.	Poljoprivredu	1.778	2.686	21,25	26,78
1.4.	Proizvodnju	28	90	19,05	25,24
1.5.	Stambene potrebe	797	1.422	18,46	23,73
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.742	5.512	20,98	31,93
1.7.	Ostalo	2.692	2.802	16,97	26,13
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	23.368	114.013	18,58	22,23
2.1.	Uslužne djelatnosti	1.227	6.066	18,02	21,60
2.2.	Trgovinu	225	1.437	16,61	19,72
2.3.	Poljoprivredu	7.066	38.515	17,49	19,70
2.4.	Proizvodnju	161	1.070	16,52	19,48
2.5.	Stambene potrebe	5.441	32.623	18,13	20,92
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.202	16.445	21,05	25,74
2.7.	Ostalo	5.046	17.857	19,94	27,39
3.	Ukupni mikrokrediti	33.703	127.228	18,71	22,88

Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO

- % -

Prosječne ponderirane NKS na:	1.1.-31.3.2018.	1.1.-31.3.2019.	1.1.-31.3.2020.	1.1.-31.3.2021.	1.1.-31.3.2022.
Kratkoročne mikrokredite	20,06	21,64	20,36	19,92	19,85
Dugoročne mikrokredite	19,58	19,22	18,96	19,34	18,58
Ukupne mikrokredite	19,65	19,56	19,15	19,43	18,71
Prosječne ponderirane EKS na:	1.1.-31.3.2018.	1.1.-31.3.2019.	1.1.-31.3.2020.	1.1.-31.3.2021.	1.1.-31.3.2022.
Kratkoročne mikrokredite	26,78	29,42	33,31	32,09	28,50
Dugoročne mikrokredite	23,26	22,61	23,51	23,86	22,23
Ukupne mikrokredite	23,79	23,57	24,85	25,02	22,88

Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2021.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	19.199	90,5	20.192	90,6	105
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.924	10,8	1.801	9,5	94
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	17.275		18.391		106
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.792	8,4	1.724	7,7	96
5.	Operativni rashodi	14.256	79,9	15.110	79,2	106
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	233	1,1	369	1,7	158
7.	Ostali poslovni rashodi	116	0,7	214	1,1	184
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.181	6,6	1.631	8,6	138
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.747		3.529		94
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	361	2,0	312	1,6	86
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	3.386		3.217		95

Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2021.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	7.456	97,5	7.940	97,2	106
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.579	21,7	1.815	22,7	115
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	5.877		6.125		104
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	137	1,8	185	2,3	135
5.	Operativni rashodi	4.088	56,2	4.433	55,6	108
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	52	0,7	39	0,5	75
7.	Ostali poslovni rashodi	11	0,2	78	1,0	709
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.384	19,0	1.477	18,5	107
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	583		361		62
10.	Porez na dobit	211	2,9	175	2,2	83
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	372		186		50

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2022.

R. br.	Naziv leasing društva	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	www.mogo.ba	Maja Nura	8
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	23
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Maja Jurčević	44
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	23
5.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	-	Damir Slipičević	-
UKUPNO				98

Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.3.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.391	1,2	4.794	1,2	109
2.	Plasmani bankama	8.240	2,2	16.986	4,4	206
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	290.647	77,8	294.430	75,3	101
3a)	Potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	318.640	85,3	321.725	82,3	101
3b)	Rezerve za gubitke	5.681	1,5	5.298	1,4	93
3c)	Odgođeni prihodi po osnovi kamata	21.996	5,9	21.682	5,5	99
3d)	Odgođeni prihodi po osnovi naknada	316	0,1	315	0,1	100
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	64.259	17,2	68.801	17,6	107
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	3.869	1,0	3.891	1,0	101
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog leasinga	86.199	23,1	92.455	23,6	107
5c)	Ispravak vrijednosti - vlastita sredstva	2.312	0,6	2.367	0,6	102
5d)	Ispravak vrijednosti - operativni leasing	23.497	6,3	25.178	6,4	107
6.	Dugoročne investicije	368	0,1	368	0,1	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	5.831	1,5	5.524	1,4	95
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	0	0,0	0	0,0	-
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+ nedospjela glavnica)	0	0,0	0	0,0	-
7a2)	Rezerve za zajmove	0	0,0	0	0,0	-
7b)	Zalihe	828	0,2	761	0,2	92
7c)	Ostala aktiva	5.003	1,3	4.763	1,2	95
	UKUPNA AKTIVA	373.736	100	390.903	100	105
	PASIVA					
8.	Obveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	336.293	90,0	350.698	89,7	104
8a)	Obveze po kratkoročnim kreditima	11.679	3,1	11.689	3,0	100
8b)	Obveze po dugoročnim kreditima	324.767	86,9	339.260	86,8	104
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	153	0,0	251	0,1	164
9.	Ostale obveze	7.957	2,1	8.363	2,1	105
	UKUPNO OBVEZE	344.250	92,1	359.061	91,8	104
10.	Temeljni kapital	16.827	4,5	16.827	4,3	100
11.	Rezerve	7.818	2,1	7.818	2,0	100
12.	Akumulirana dobit/gubitak	4.841	1,3	7.197	1,9	149
	UKUPNO KAPITAL	29.486	7,9	31.842	8,2	108
	UKUPNO PASIVA	373.736	100	390.903	100	105
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	21.020		6.957		33
	Novi otpis (+)	589		227		39
	Naplata (-)	559		283		51
	Trajni otpis (-)	14.093		77		1
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	6.957		6.824		98
	Ostala izvanbilančna evidencija	99.593		106.854		107

Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv leasing društva	Bilančna suma	Potraživanja po finansijskom leasingu	Neto stanje sredstava danih u operativni leasing	Financijski rezultat	Plasmani
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	1.108	452	0	-119	0
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	155.401	99.311	52.488	1.245	21.020
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	123.721	94.585	8.901	610	13.474
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	110.673	100.082	5.888	620	13.018
5.	SCANIA LEASING	0	0	0	0	0
UKUPNO		390.903	294.430	67.277	2.356	47.512

Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1. - 31.3.2021.	%	1.1. - 31.3.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Financijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	3.216	38,4	3.505	36,0	109
1a)	Kamate na plasmane bankama	18	0,2	23	0,2	128
1b)	Kamate po financijskom leasingu	2.772	33,2	3.008	30,9	109
1c)	Naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	213	2,5	238	2,5	112
1d)	Ostali prihodi po kamatama	213	2,5	236	2,4	111
2.	Rashodi po kamatama	1.004	14,1	1.128	15,3	112
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	984	13,8	1.098	14,9	112
2b)	Naknade za obradu kredita	20	0,3	29	0,4	145
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0	1	0,0	-
3.	Neto prihodi od kamata	2.212	26,4	2.377	24,4	107
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	5.154	61,6	6.217	64,0	121
4a)	Naknade za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
4b)	Naknada za operativni najam	4.625	55,3	5.258	54,1	114
4c)	Prihod od prodaje leasing objekta	0	0,0	38	0,4	-
4d)	Ostali operativni prihodi	529	6,3	921	9,5	174
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	62	0,7	372	3,8	600
4d)2	Prihodi od opomena	6	0,1	4	0,1	67
4d)3	Ostalo	461	5,5	545	5,6	118
5.	Operativni rashodi	5.920	83,4	6.339	86,1	107
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	1.129	15,9	1.190	16,2	105
5b)	Troškovi poslovnog prostora	3.012	42,4	3.253	44,2	108
5c)	Ostali troškovi	1.779	25,1	1.896	25,7	107
6.	Troškovi rezervi za gubitke	174	2,5	-101	-1,4	-58
7.	Dobit prije poreza	1.272		2.356		185
8.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
9.	Neto dobit/gubitak	1.272		2.356		185

Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu -
31. 3. 2022.

R. br.	Opis	Za razdoblje 1. 1. - 31. 3. 2022.			
		Broj ugovora	Iznos financiranja (000 KM)	Pond. NKS %	Pond. EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	2	129	2,95	6,10
a.	Putnička vozila	1	80	3,59	7,71
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1	49	1,90	3,46
c.	Strojevi i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	2	129	2,95	6,10
a.	Pravne osobe	2	129	2,95	6,10
b.	Poduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizičke osobe	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	773	42.725	3,69	6,49
a.	Putnička vozila	511	23.607	3,79	7,03
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	186	12.613	3,47	6,11
c.	Strojevi i oprema	74	6.409	3,77	5,26
d.	Nekretnine	2	96	4,50	7,93
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	773	42.725	3,69	6,49
a.	Pravne osobe	679	38.880	3,66	5,70
b.	Poduzetnici	24	984	3,46	6,24
c.	Fizičke osobe	70	2.861	4,29	17,37
	Ukupno (1+2)	775	42.854	3,69	6,49

Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu

R. br.	Opis	31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.		31.3.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni leasing ugovori:	5,24	9,65	8,64	17,65	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10
1.1.	Pravne osobe	5,24	9,65	2,99	5,23	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10
1.2.	Poduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizičke osobe	0,00	0,00	32,08	69,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovori:	4,47	7,24	7,20	11,29	4,18	7,25	4,06	7,47	3,69	6,49
2.1.	Pravne osobe	4,43	6,58	4,13	6,19	4,08	6,41	4,00	6,58	3,66	5,70
2.2.	Poduzetnici	4,99	7,06	5,05	6,84	5,21	8,84	3,95	6,10	3,46	6,24
2.3.	Fizičke osobe	4,97	18,44	26,15	42,82	4,91	18,18	4,86	18,82	4,29	17,37
	Ukupno	4,47	7,25	7,22	11,37	4,18	7,26	4,06	7,47	3,69	6,49

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

IZDAVAČ

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba**